

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik V.

V Ljubljani, avgusta 1888.

8. zvezek.

Jednajsta nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXXIV. Spremljajoči obredi sv. krsta.

Oprani ste, posvečeni ste, opravičeni ste v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa in v Duhu Boga našega.

(I. Kor. 6, 11.)

Bratje, opomnim vas evangelija, katerega sem vam oznanoval, katerega ste tudi sprejeli, v katerem ste tudi stanovitni, v katerem bode te tudi izveličani. (I. Kor. 15, 1.) Kristijani, po vzgledu aposteljnovega vas tudi jaz opomnim, da ste prejeli evangelij, da ste prejeli ž njim vse milosti, ki svetu dohajajo po pravi veri, da ste toraj dolžni tudi vi, ostati stanovitni v spolnovanji božje besede, da milost božja ne bo v vas prazna, da bode te po njej zveličani tudi vi.

Med vsemi milostmi pa je skoro da največja prva milost, katero smo prejeli od Boga, milost sv. krsta, kjer smo bili prerajeni v vodi in v sv. Duhu, ker ta milost nam je odprla pot do drugih duhovnih dobrot, s katerimi Bog obsiplje življenje kristijanovo. Ali se toraj ne bomo po opominu sv. Pavla radi spominjali te velike milosti, ki naj se v nas razodeva v dobrih delih? Ali ne bomo radi mislili, kako nesrečni smo bili pred svetim krstom, ko smo bili kakor otroci jeze božje pod oblastjo hudobnega duha obsojeni v večno pogubljenje in kako srečni smo bili po sv. krstu kot otroci božji in dediči nebeškega kraljestva? — Zato tudi mi v pričujočih govorih premišljujemo obrede sv. krsta, da toliko bolj cenimo to milost. Že nam je znano, kako sv. cerkev s pomenljivimi obredi pripravlja vse potrebno, da otroka sprejme pod svoje materino krilo in ga pelje v cerkev pred Najsvetejšega.

Danes nam je spregovoriti o nadaljnjih obredih, ki spremljajo delitev sv. krsta in ga završujejo. V ta namen prosimo

Boga pomoči, da se tudi nam, kakor evangelijskemu gluhomutcu odpró ušesa, da nauki božji pridejo v naša srea in v njih obrodé stoteren sad.

Pređen mašnik stopi h krstnemu kamnu, obrne se k otroku ter v imenu presvete Trojice zaroti hudobnega duha, naj se umakne iz otroka, katerega Bog zdaj zdaj pokliče v svoje svetišče, da tudi otrok sam postane tempelj ali svetišče, v katerem bo prebival sveti Duh. — Nato se dotakne desnega in levega ušesa otrokovega s slino ter govori: *Epheta*, to je: *odpri se*, potem njegovih nosnic, govoreč: *V prijetno vonjavo; ti pa beži, nečisti duh, ker bliža se sodba božja*. Ta obred nam pojasni ravno današnji evangelij. Tudi Jezus vzame gluhomutca na stran ter se tudi s slino dotakne njegovih ušes in jezika ter reče besede: *Epheta*, to je: *odpri se*. Človek namreč, ki še ni krščen, podoben je gluhomutcu; vsled izvirnega greha namreč je pokvarjena njegova natora, zato je gluh in nem za poslušanje božje besede in Jezusovih nauk. Tù se mašnik dotakne njegovih ušes, rekoč: *Odpri se*, v znamenje, naj se mu odpró dušna ušesa, katera naj ima vedno odprta za besedo božjo. Nosnic krščencevih se pa mašnik dotakne s slino v znamenje, naj so mu božji nauki prijetni, kakor vonjav duh in da naj tudi on razširja prijetno dišavo s svojimi lepimi čednostmi. — Kristijan, tudi tvoja ušesa je odprl mašnik pri sv. krstu za božjo besedo in jih s tem zaprl za malopridne, pregrešne besede. Vprašaj se, kako rabiš sedaj svoja ušesa, ali boš pač sodnji dan smel reči, da si jih rabil po volji božji, ne pa po svoji volji v nečimerne, pregrešne namene?

Pretrsljivi prizor gledamo nato pri delitvi sv. krsta, krščence se odpove slovesno hudobnemu duhu, njegovim delom in njegovemu napuhu. Mašnik namreč slovesno vpraša otroka: „Ali se odpoveš hudiču? In vsemu njegovemu dejanju? In vsemu njegovemu napuhu?“ Vse trikrat krščeneec po svojih botrih odgovori: „Se odpovem.“ — Kristijan, trikrat si se tudi ti odpovedal hudobnemu duhu in delom njegovim, napovedal si vojsko svojemu največjemu sovražniku in ta tvoja beseda, kakor pravi sv. Ambrož, ni zapisana v zapisniku mrtvih, ampak v bukvah življenja. S to besedo si ti prisegel, da nečeš nič skupnega imeti s satanom, da nečeš posnemati njegovega predrznega napuha, ki je vir vsem hudobijam. Ta boj si ti prevzel pod varstvom svojega zavetnika, zato te je mašnik pri teh vprašanjih poklical po tvojem imenu. Kako bojuješ sedaj to svojo vojsko? Kdo zmaga, ti ali satan? Komu služiš: Bogu ali hudobnemu duhu? Kako se priporočaš svojemu patronu, da bi ložje zmagoval, kako posnemaš njegove

čednosti, s katerimi se je on vojskoval proti satanu? . . . Daj si odgovor od svojega bojevanja!

Da bi bil za ta boj bolj sposoben, te je cerkev pri sv. krstu mazilila s sv. oljem po zgledu starih junakov, ki so si z maziljenjem krepili svojo moč in gibčnost. Mašnik namreč pomoči svoj palec v olje za katehumene in krščence z njim mazili na prsih in med pleči v podobi križa ter govori tako-le: *Jaz te mazilim z oljem izveličanja v Kristusu Jezusu, Gospodu našem, da imaš večno življenje.* Cerkev mazili svoje vojake z oljem milosti Kristusovih, da bi bili urni in vedno pripravljeni odbijati napade sovražnikove. Na prsih se krščence mazili, ker je v prsih, v srcu sedež željá in sklepov človeških; med pleči se mazili, ker je med pleči nekako strnena vsa človeška moč.

Zdaj mašnik premeni štolo vijoličaste barve z belo štolo, ker bliža se trenotek, da bo krščenec po sv. krstu bel in angeljsko-nedolžen. Preden pa otrok postane deležen te neskončne sreče, treba da spozna pravo vero, zakaj: *Kdor ne veruje, bo pogubljen.* Zato mu stavi mašnik slovesno tri vprašanja: a) *Ali veruješ v Boga Očeta, vsemogočnega Stvarnika nebes in zemlje?* — Verujem. b) *Ali veruješ v Jezusa Kristusa, Sinu njegovega edinega, Gospoda našega, kateri je rojen bil in je trpel?* — Verujem. — *Ali veruješ v svetega Duha, sveto krščansko katoliško cerkev, občestvo svetnikov, odpuščanje grehov, vstajenje mesa in večno življenje?* — Verujem. — Tako ste, kristijani, po svojih botrih slovesno spoznali pravo katoliško vero. Kako to svojo vero sedaj spoznavate, kako sedaj spričujete presv. Trojico v svojem življenji? *Bodite stanovitni v veri*, opominjam vas s sv. Leonom, *katero ste spoznali pred mnogo pričami, ko ste bili prerajeni v vodi in v sv. Duhu*; kažite svetu svojo vero z deli, zakaj vera brez del je mrtva, tudi hudobe verujejo, pravi sv. apostol Jakob, pa se tresejo.

Svojih milosti pa Bog nikomur ne vsiljuje, treba da se človek sam odloči zanje in da ž njimi sodeluje, zato tudi pri krstu vpraša mašnik krščence: *Ali hočeš krščen biti?* In ko botri odgovoré: *Hočem*, tedaj vzame mašnik krstno vodo, vlije jo otroku na glavo trikrat v podobi križa ter vmes med oblivanjem izgovori besede: *Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in sv. Duha.*

Kako čudo se je sedaj izvršilo pred našimi očmi! V imenu presv. Trojice, po namenu sv. cerkve izgovoril je mašnik kratke besede in vmes otroka trikrat oblil in satan je zapustil otroka, izvorni greh mu je izbrisan, napolnjen je z milostjo božjo, dete je postalo lep angelj, otrok božji, in ako umrje, je njegov delež med svetniki. O

kdo bi pač ne občudoval pri tem vsemogočnega Boga, kdo bi se mu ne zahvaljeval zaradi njegovega neskončnega usmiljenja, da s tako neznatno stvarjo in s par besedami izvrši nad ubogim grešnikom toliko delo ljubezni božje. Naj nam pač blesti ta prva neskončna milost rada pred očmi, da se bomo tudi mi učili hvaležnim biti za toliko dobrotljivost ter varovali krstno milost, po kateri nam je došla tolika sreča, tolika čast!

Obredi, ki se vršé po svetem krstu, kažejo, da naj krščence skrbno hrani milost sv. krsta, ker krasni in zveličalni so zanj sadovi te milosti. — Mašnik pomazili krščenca na čelu s sv. krizmo rekoč: „Vsemogočni Bog, Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki te je prerodil v vodi in v sv. Duhu in ti dodelil odpuščanje vseh grehov, mazili te z mazilom izveličanja v istem Gospodu Jezusu Kristusu v večno življenje.“ *S tem maziljenjem, pravi rimski katekizem, naj spozna, da je od tega dne s Kristusom Gospodom zvezan kakor ud, da je pridružen njegovemu telesu, da ima od Kristusa ime: kristijan.*

Kaj da se je zgodilo v duši krščencevi, kako da je spremenila in prenovila milost božja srce kristijanovo, to nam kaže belo oblačilec, katero mašnik nanj položi, rekoč: *Vzemi belo oblačilo in prinesi je brezmadežno pred sodnji stol Gospoda našega Jezusa Kristusa, da prejmeš večno življenje.* — Ta obleka, uči sveta cerkev (Cat. Rom. II. 2, 71.), kaže 1. kako lepa in čista je duša človekova, katero je prerodil sveti Duh s svojo milostjo; 2. kako nedolžno in sveto treba, da kristijan živi, da ne oskruni svoje dušne lepote in 3. kaka slava nas čaka pri poveličanem vstajenji, h kateremu nam je vrata odprla milost svetega krsta.

Kako lep je toraj otrok na svoji duši po svetem krstu; angelja sprejmó stariši v svojo skrb; o da bi pač vsi stariši imeli to pred očmi. S posebnim veseljem je ob neki priliki govoril sv. Avguštin svojim poslušalcem o belem oblačileu krščencev, rekoč: *Ti otroci, ki jih tù vidite belo oblečene, v srcu čiste, katerih svetla obleka kaže svetlobo njih duš, bili so temá, ki so bili pokopani v grobu greha. Sedaj pa so očiščeni v spravni kopeli, ker porosil je nanje studenec modrosti, razsvetlila jih je luč pravice. To je dan, kateri je naredil Gospod, veselimo se ga in radujmo se v njem!* Res lep je pogled na belo oblačilce krščencevo, na njegovo čisto dušo! Zato ga pa tudi ni bolj žalostnega prizora, nego gledati, kako da kristijani to oblačilo pozneje v življenji skrunijo, trgajo in od sebe mečejo. Kolikrat se to že zgodi v prvi mladosti, kolikrat so temu krivi ravno oni, ki bi morali čuvati, da se oblačilo čisto ohrani. In kar je najhuje: To

oblačilo enkrat izgubljeno, se ne dá več pridobiti, enkrat oskrunjeno se ne dá več popolno čisto oprati, madeži se tudi opranemu še vedno poznajo.

Kako skrb je nam toraj imeti, da pri sebi in pri vseh, ki so nam izročeni v oskrb, vestno varujemo to belo obleko, in kateri pripomoček bi bil boljši za to, nego da se v svojem življenji radi spominjamo na to oblačilo? Zato so imeli nekdam kristijani po nekaterih krajih navado, da so skrbno hranili to krstno oblačilce celo svoje življenje, da so je jim dali tudi v grob, s tem so hoteli spričevati, da želé s krstno nedolžnostjo priti pred sodnji stol Kristusov. Po drugih krajih je bila navada, da so botri jemali to oblačilo na dom in so je pokazali ob priliki krščencu, da so ga spomnili dolžnosti, katere spolnovati je obljubil pri svetem krstu.

Tako se je zgodilo, ko so Vandalei preganjali kristijane v Afriki za kralja Huneriha, da je neki Elpidofor, ki je bil poprej kristijan, odpal od vere ter grozovito divjal zoper kristijane. Pred njega so tudi privlekli sivrega starčka dijakona Murita, ki je krstil Elpidofora, svojega sedanjega sodnika. Zbranega je bilo obilno ljudstva pred sodnikom in zatoženega starčka pozovejo, naj se zagovarja. Murita potegne izpod obleke krstno oblačilce, katero je položil takrat na Elpidofora ter glasno spregovori: „Ta obleka, Elpidofor, služabnik zmote, bo tebe tožila, kadar se prikaže sodnik. Nosil si jo, ko si bil očiščen v vodi in svetem Duhu, a mučilo te bo to oblačilo v peklu. Kaj boš počel, nesrečnež, ako se služabniki hišnega gospodarja zberejo pri kraljevih gostijah? Ako te kralj zagleda brez svatovske obleke, vprašal te bo: „Priatelj, kako si sem prišel, ker nimaš svatovske obleke? Ti več ne nosiš na sebi mojega znamenja, znamenja presvete Trojice.“ Elpidofor obmolkne, množica pa molče ginena posluša milo očitanje svetega moža.

Kje imaš svatovsko oblačilo? tako bi smeli tudi mi vprašati tega in onega, morebiti tudi same sebe. Ali bi ne obmolknil tudi mi pri tem vprašanji, kakor je onemel omenjeni sodnik? — Skrbimo toraj, da saj skrbno operemo omadežano to oblačilo, da, če ne v nedolžnem, pridemo saj v spokornem svatovskem oblačilu pred svojega večnega Sodnika.

Slednjič podá mašnik krščencu, oziroma botru, gorečo svečo, govoreč: *Vsprejmi gorečo svečo in ohrani brez graje svoj krst; spolnuj zapovedi božje, da hitiš naproti Gospodu, ko pride na ženitnino, z vsemi nebeškimi svetniki in da prejmeš večno življenje.* Ta krstna sveča ima različne pomene:

1. Rimski katekizem pravi, da ta goreča sveča uči krščenca, da naj z gorečnostjo v dobrih delih hrani in množi z lju-

beznijo prižgano vero, katero je prejel pri sv. krstu, kakor pravi naš Učenik: Luč vaša sveti ljudem, da vidijo vaša dobra dela in hvalijo Očeta, ki je v nebesih.

2. Pomeni krstna sveča gorečo bakljo, s katero pričakuje duša svojega nebeškega ženina.

3. Sv. Karol Boromej pravi, da krstna sveča kaže tri božje čednosti, katere prejme človek pri sv. krstu, vero pomeni svetloba pri sveči, upanje proti nebesom kažoča obleka, ljubezen pa vroči plamen sveče.

Ozrimo se sedaj v duhu nazaj na oni trenotek, ko je ta sveča tudi nam ljubko svetila pri sv. krstu, in vprašajmo se: Ali ni morda že ugasnila ta luč, ali otemnela v naših srcih vera, ali ni pojenjalo upanje, ali se ni shladila ljubezen? Ako se je vse to zgodilo v našo nesrečo, ali smo zopet to luč prižgali v sv. zakramentih, da ne bomo podobni nespametnim devicam, ki so bile ob prihodu ženinomem s svečavo brez svetlobe, s svetilnico brez olja. (Mat. 25, 8.)

Ozrimo se najprej v prihodnost na oni trenutek, ko se nam bo boriti s smrtjo. Kako strašno nam bo takrat, ako nam ne bo gorela sveča žive vere, ako nas ne bo krepila svetloba upanja, in ako nas ne bo gnal plamen ljubezni pred svojega Boga. Kako srečni bomo, če bomo smeli tudi mi reči, kakor nekdanj sv. Pavel apostelj: *Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil.* (2. Tim. 4, 7.)

Z lepim poslovilom: *Pojdi v miru in Gospod naj bo s teboj*, odslovi mašnik krščenca. Pojdi v miru, katerega si zadobil pri sv. krstu, v miru, ki ga človeku deli milost božja, ta mir spremljalj te celo življenje, in to se bo zgodilo, ako bo Bog vedno s teboj.

Predragi! Lepa je duša kristijanova, katero prenovi sveti krst, lepa je, da ji v krasoti ni vrstnice na svetu; biser je, ki ga prejme vsak človek, da ga hrani, da si z njim množi svoje zasluženje. — Skrbimo toraj, da ta biser ohranimo čist in brez madeža in za to milost v gorečih molitvah prosimo Očeta nebeškega, ki prošelj svojih otrok gotovo zavrgel ne bo. Krstno oblačilo nas zaljšaj in goreča krstna sveča nam sveti v življenji in smrt bo za nas le dekla, ki pripelje v tujini živeče in trpeče otroke na pravi stalni dom k Očetu nebeškemu. Amen.

Andr. Kalan.

2. Zdravje — velika dobrota.

Mark. 7, 32.

Vvod: Veliko evangelijev je v cerkvenem letu, ki nam govorijo o bolnikih; tudi v današnjem se omenja jako nesrečen bolnik: gluhomutec . . . To nas spominja največje dobrote božje na tem svetu, namreč ljubega zdravja. Pa ravno za to preveliko dobroto božjo so premnogi tako malo hvaležni in jo znajo tako slabo ceniti. Premislimo danes nekoliko ta neprecenljivi dar nebeški: 1. kako velika dobrota je zdravje in 2. kako malo jo premnogi čislajo.

Izpeljava. Med vsemi natornimi darovi, ki jih človek od Boga sprejema v sedanjem življenju, pač ne najdemo lahko večjega, kakor je ljubo zdravje, ker

1. zdravje nam slajša življenje v tej solzni dolini. Kajti brez zdravja ne more človek imeti pravega veselja; ne more ga prav veseliti: a) stvarstvo božje. Koliko nedolžnega veselja vžije zdravi človek v prosti naravi, ko si ogleduje pisane cvetlice po polji, prijetno zelenjavo po gozdih, jasno nebo, migljajoče solčne žarke . . . ko posluša veselo ptičje petje, ubrano godbo . . . b) čast in imenitnost pred svetom. Kaj pomaga bolniku, če tudi zapoveduje tisočerim, če je še v tako visoki časti . . .? c) premoženje in bogastvo. *Boljši je zdrav in močan ubožec, kakor slaboten bogatin, ki ga bolezen tare. Ni ga bogastva čez bogastvo telesnega zdravja.* (Sir. 30, 14. 16.) — *Kaj manjka revežu, če ima zdravje? Kaj pomaga bogatinu vse imetje, če ni zdrav?* (Sv. Avg.) — d) veselje tega sveta. Bolniku otožnost napravlja vse, kar druge veseli; ni rad v družini, pri veselicah; jok ga posili, kadar se drugi smejajo . . . ne diši mu nobena jed, nobena pijača, spati ne more . . .

2. Zdravje daje človeku moč, da more spolnovati stanovske dolžnosti in doseči večni namen. a) Le zdravi more z veseljem in pridom svoje dolžnosti spolnovati in tako pre-skrbljevati sebe in svoje z vsem potrebnim; bolnik pa mora večkrat žalostno gledati, kako se ljubljena družina pogrezuje v čedalje občutniše pomanjkanje, pa jej ne more pomagati. b) Zdravi tudi lahko in z veseljem opravlja vse to, kar mu je v dušno zveličanje, kakor: molitev, služba božja, sprejemanje svetih zakramentov itd.; bolnika pa bolečine in britkosti večkrat tako zelo zdelujejo, da še veliko misliti ne more, in duh mu je tako zelo oslavljen, da ga vsako dušno delo težko stane. Skrbite toraj v zdravih dneh . . .

II. Kako malo premnogi čislajo zdravje. Če tudi je zdravje tolika dobrot, je vendar toliko ljudi, ki se nič ne zmenijo zanj in se večkrat izpostavljajo največjim nevarnostim:

1. Z nezmernostjo v jedi in pijači. Kako zelo je to zdravju škodljivo: a) kaže sv. pismo: *Zavoljo pijanosti jih je že veliko pomrlo; kdor pa je trezen, si daljša življenje.* (Sir. 37, 34.); b) potrjuje skušnja, ker uči, da so reveži, ki so primorani v obče zmirno živeti, veliko bolj zdravi ter čakajo višje starosti kakor bogatini, ki po svojih željah in večkrat čez mero pojedajo in popivajo; c) dokazujejo zdravniki, rekoč, da največ boleznih prihaja od preobilne ali sprijene krvi. Oboje to pa prihaja od tod, če se želodec preobklada z obilnišo jedjo in pijačo, kakor mu zadostuje.

2. Z razuzdanim razveseljevanjem. Koliko jih boleha in lazi kakor senca okrog, ki bi bili po naravnih postavah lahko močni in trdni; koliko se jih zasuje v zgodnji grob, ki bi po Stvarnikovi naredbi lahko čakali visoke starosti! Kaj je vzrok? Divji plesi, strastno, razuzdano življenje . . .

3. S predrznostjo in lahkomišljenostjo. Koliko mladih ljudi si za vselej pokvari zdravje, ker za stavo ali iz baharije pretežno vzdigujejo, ki se pretepajo . . .

4. S prevelikim trpljenjem in natezanjem. Kdo bi si mislil, da so celó taki ljudje, katerim je peščica denarja ali pa nekoliko časti pred ljudmi več kakor pa zdravje, ker iz lakomnosti vse preveč delajo ali se iz častihlepnosti preveč učijo, si ne privoščijo potrebnega počitka in spanja . . .

5. S skopostjo, ki si potrebne hrane ne privošči; ali če kaj oboli, zdravljenje zanemari . . .

6. Z vsako strastjo. Strasti so strup, ki na skrivnem spodjedajo zdravje in najmočnejšega polagoma oslabijo in končajo. Take strasti so razun že imenovanih (nezmernosti, razuzdanosti), tudi še: jeza, nevošljivost, pretirana skrb, žalost . . .

Konec. Pomislimo vendar, kako nehvaležni smo Bogu, kako neusmiljeni sami do sebe in kako krivični do družih, zlasti do družine in do sorodnikov, če si lahkomišljeno spodkopavamo zdravje. Prizadevajmo si ohraniti ta neprecenljivi dar nebeški z lepim, mirnim, zmernim, zadovoljnim življenjem, z zaupno udanostjo v voljo božjo.

Dvanajsta nedelja po binkoštih.

Cerkveno leto. — XXXV. Dva nauka tesno zvezana z obredi sv. krsta.

Trije so, ki spričujejo na zemlji, Duh in voda in kri, in ti trije so eno.

I. Jan. 5, 8.

Danes obhajamo god sv. Klare. Še predno je bila Klara rojena, slišala je mati v molitvi glas božji: „Ne boj se, ker zdrava boš porodila luč, ki s svojo svetlobo svet razsvetli.“ Vsled tega je mati dala novorojeni hčerki ime: Klara, to je: svetla, čista, slavna! In ona ni zastoj nosila tega imena. Bila je svetlo-čista po svetem krstu in to lepoto ohranila je celo svoje življenje ter ne le sebi, marveč tudi svojim zvestim sestram samostanskim razsvetljevala pot proti nebesom, dokler ni prišla Kraljica v spremstvu svetlo-belih devic, da spremi nevesto svetega Duha k Bogu, kamor je neprenehoma hrepenelo njeno srce in tam v nebesih postala je Klara slavna prišteta med izvoljene božje.

Srečna Klara, srečni vsi, ki se ravnaajo po njenem vzgledu, ki tudi ohranijo svetlo-belo oblačilo krstne nedolžnosti, katero jim sveti Duh deli v sv. zakramentu. Da se število teh srečnih pomnoži, ali da se saj zacelijo zasekane dušne rane, ostanimo tudi še danes pri naukih o sv. krstu; premislimo, kako Bog v svoji neskončni previdnosti skrbi, da se tudi taki večkrat vdeležujejo milosti svetega krsta, ki niso krščeni z vodo, ampak, ki so morda le hrepeneli po zveličanji ali ki so nekrščeni prelili za Boga svojo kri, ki so toraj prejeli krst željá ali pa krst krvi in drugič pomislimo, kake dolžnosti Bog naklada botrom, da se po njih posredovanji toliko lepše in obilnejše razodeva milost svetega krsta v življenji krščencev; spregovoriti mi je toraj danes: I. kako da krst željá in krvi namestujeta krst vode, II. o dolžnostih, katere imajo krstni botri.

Pomenljive so besede sv. Janeza, katere je pisal cerkvam Male Azije. (I. Jan. 5, 8.): *Trije so, ki spričevanje dajejo na zemlji, Duh, voda in kri in ti trije so eno.* In kako ti trije spričujejo, pojasnjuje apostol dalje rekoč: *Jezus Kristus ni prišel le v vodi, ampak v vodi in v krvi, in Duh je, ki spričuje, da je Kristus resnica.* Voda spričuje, ker je Kristus po Janezu krščen z vodo, začel očitno učiti; kri spričuje, ker je s krstom krvi, ki ga je prejel na sv. križu (prim. Luk. 12, 50.) dokončal svoje odrešenje; in Duh spričuje, ker je du-

hovni krst razlil novo življenje na binkoštni praznik po vsem svetu. Temu trojnemu skrivnostnemu krstu v življenji in delovanji Kristusovem je v vsporedu trojni krst: krst vodé, krst krvi, krst duha in željá. Ker je pa Bog kot redno sredstvo za milost sv. krsta izvolil krst z vodo, zato je vsak dolžan, da se dá krstiti; le komur bi ne bilo mogoče, da bi ga krstili, takemu bi zadostoval krst željá ali krst krvi.

1. O krstu z vodo smo že govorili, sedaj le še oglejmo, kak lep pomen da ima voda, ki se rabi pri svetem krstu. a) Pred vsem je vodo povsod dobiti, kar je potrebno zato, ker je sveti krst naj-potrebnejši zakrament. b) Voda kaže na zunaj, kaj se s človekom zgodi pri svetem krstu znotraj; kakor namreč voda očisti vse madeže zunanje, tako sv. krst opere vse madeže na duši.

Pri svetem krstu rabijo vodo na trojni način: Ali namreč krščenca v vodo potapljaajo, kar pomeni, da mora vsakdo pokopan biti s Kristusom, kdor hoče ž njim vstati, ali da ga oblijeajo ali pa poškopé. Pri nas je sedaj v navadi in edino dovoljeno, da otroka krstijo z oblivanjem in pri tem opravilu mora vsakdo, ki hoče veljavno deliti sv. krst, namen imeti storiti, kar cerkev stori in izpolniti obrede, ki jih cerkev ukazuje.

2. Izredna vrsta krsta je krst željá, katerega prejme tak človek, ki nikakor ne more biti krščen z vodo, ki pa ima željo in resno voljo, prejeti sv. krst in storiti vse, kar Bog tirja za zveličanje in da obuja popolni kes ali ljubezen do Boga; zato pravi cerkveni zbor Tridentinski (VI, 4.), *da more človek v novi zavezi le tedaj zveličan biti, ako je prerojen v kopeli sv. krsta ali da po njej hrepeni*. Ako bi toraj človek, ki pozna krščanske resnice in ki hoče kristijan postati, moral umreti, predno bi ga mogli krstiti, njemu bi zadostovale želje. — Ko so ob smrti mladega cesarja Valentinijana zelo žalovali, ker je še katehumen umrl, predno je prejel sveti krst, tedaj je potolažil žalujoče sv. Ambrož, rekoč: *Ne žalujte preveč, saj je Valentinijan prejel sv. krst, ker je tako željno po njem hrepenel*. Kakor mnogi cerkveni učenci govore, je dovolj, da tak človek obudi dejanje ljubezni do Boga in ima resno voljo storiti, kar je potrebno za izveličanje.

Ta nauk mnogih cerkvenih učencikov manjša žalost in skrb kristijanov, posebno materam, katerim morebiti kak otrok umrje, predno je prejel zakrament sv. krsta. O tem seveda cerkev natančnega ni nič odločila, pač pa je gotova ta-le dvojna resnica: 1. V pekel bodo obsojeni le oni, ki osebno sami to zaslužijo; 2. nikdo ne more v nebesa, kdor ni popolnoma čist. Nekrščeni mali otroci nimajo no-

benega lastnega greha, pa tudi čisti niso, ker jih teži izvorni greh. Kaj bo toraj s takimi otroci v večnosti, katerih žalibog ni ravno malo? Nekateri cerkveni učeniški trdé, da živé taki otroci v kraji, kjer ni ne veselja ne žalosti; drugi cerkveni učeniški pa pritrjujejo milejšim nazorom svetega Gregorja Nisenskega, ki trdi, da morajo taki otroci ob smrti na izreden, nam neznan način prestati skušnjo in odločiti se.

To seveda ni verska resnica; vendar zanjo ni težko navesti nekaj veljavnih vzrokov. 1. Cerkev ve le o peklu in nebesih, da vedno trajata, o tretjem kraji, ki bi bil tudi večén, nič ne vé. 2. Bog je pravičen in ne dela nikomur krivice. On sicer res marsikoga zveliča brez človekovega zasluženja, ker je neskončno dobrotljiv, vendar on nikogar ne zavrže brez njegove krivde, pravi sv. Avguštin. Verjetno je, da toraj tudi takim otrokom dá priliko, da se v trenutku s svojo prosto voljo odločijo ali za Boga ali pa proti Bogu. — *Toda skrite reči preiskuje Večni*, pravi Mojzes; *naša dolžnost je, da spolnujemo zakon Gospodov*. Pred vsem treba je skrbeti starišem, posebno materam, da njih otroci po njih krivdi nikdar ne umrjé brez svetega krsta; toda tudi žalujejo naj nikar preveč, ako brez njih krivde kak otrok umrje brez sv. krsta; izročimo vse to Bogu; saj ga imenujemo dobrega svojega Očeta.

3. Krst krvi je drugi, ki namestuje v sili krst z vodo. To naravnost zatrjuje Kristus, ki pravi: *Kdor življenje izgubi zaradi mene, ga bode našel*. (Mat. 10, 39.) Zveličar tukaj nič ne razločuje med krščenimi in nekrščenimi. S tako mučeniško smrtjo človek pokaže največjo, junaško ljubezen do Boga, o takem veljajo besede Jezusove: *Večje ljubezni nima nikdo, kakor kdor dá svoje življenje za svoje prijatelje*. Teh misli so vsi cerkveni učeniški in zato sveta cerkev že od starodavnih časov pozdravlja nedolžno pomorjene fantiče Betlehemske kot „cvetke mučencev“, ker so bili tako srečni, da so umrli za Jezusa; enako prišteva cerkev svetnikom tudi one mučence, ki so darovali svoje življenje za Boga, predno so še prejeli sv. krst. In to ima cerkev popolnoma prav, ker kdor smrt pretrpi za Boga, njegova ljubezen ne potrebuje več nobene poskušnje, saj Jezus pravi: *Kdor mene spozna pred ljudmi, njega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih*.

Tako trije spričevanje dajejo na svetu: voda, Duh in kri in ti trije so eno. Komur ni bila sreča mila, da bi se kopal v kopeli življenja, more srčno zahrepeneti po zveličanji ali s krvjo pričati za Kristusa in odprta so tudi njemu vrata nebeška.

II. Že pred tri sto leti, ob času tridentinskega zbora, je tožila cerkev, kako vnemarno da botri izpolnjujejo svoje dolžnosti. „To službo v sveti cerkvi tako malomarno opravljajo“, pravi katekizem (cf. Cat. Rom. II. 2, 27.), „da imamo od tega opravila le še samo ime; kaj pa da je pri njem svetega, tega skoro da ljudje več ne slutijo.“ Ako je že cerkev tedaj tako tožila, kaj naj še le rečemo o naših časih, ko botri posebno po mestih nimajo nobenega pojma o dolžnostih, ki jih imajo krstni botri do krščenca? Večidel menijo, da je to samo prijateljska postrežljivost in da z navadnimi darovi opravijo svojo dolžnost kot krstni botri. Ako se toraj teh dolžnosti mnogi kristijani celo ne zavedajo in ako jih mnogi ne izpolnjujejo, je pač sveta dolžnost cerkve, da jim večkrat pojasnjuje nauk o dolžnostih krstnih botrov.

1. Krstni boter je vsak dovolj star, veren in pošten katolišk kristijan, ki pred mašnikom-krščevalcem namestuje novorojeno dete, ki v otrokovem imenu prosi zanj sv. krsta in obljubi, da hoče zvesto spolnovati krstno obljubo. Po cerkveni postavi zadostuje en boter, k večemu se smeta vzeti dva; ako jih pride več ali če niso sposobni za to, drugi ne morejo biti botri, ampak so le priče slovesnega opravila. Trojna je dolžnost krstnih botrov:

a) Botri so najprej priče sv. krsta, ki v potrebi morejo potrditi, da je bil dotični otrok res krščen;

b) so krstni poroki, ki obljubijo s svojo besedo, da bo otrok ob svojem času izpolnjeval krstne obljube;

c) so duhovni očetje in duhovne matere, ker so priče duhovnega rojstva otrokovega, prerojenja v vodi in v svetem Duhu in ker prevzamejo dolžnost, starišem pomagati pri otrokovi vzgoji, prav posebno ako so stariši zanikrni ali če odmrjó; odtod imajo tudi svoje ime „botri“ od latinske besede „pater, patrinus“, in zato je med njimi in med otrokom in njega stariši tudi duhovno sorodništvo.

Iz tega spoznate, da je kristijanu iti za botra častno in sveto pa tudi odgovorno opravilo, in da posebno dobro delo stori, kdor večkrat opravlja ta posel. Ako hoče kdo vestno spolnjevati boterske dolžnosti, treba je pred vsem, da je sam veren in pošten človek, zakaj le tak bo v potrebi pazil na to, da tudi otroka vzredé vernega in poštenega. Kako naj tudi brezveren ali neroden boter posvari krščenca, ako ta v svojem življenji zavije s pravega pota? Zato imajo stariši prav, da si pri volitvi botrov izbirajo take prijatelje, o katerih jim je znano, da zvesto spolnjujejo svoje krščanske dolžnosti; kakih

nerodnežev, ki so celi soseski v pohujšanje, toraj ne kaže jemati za krstne botre. Kaki naj so botri, pové sveti Avguštín, rekoč: *Botri naj pomnijo, da so pri Bogu kot poroki besedo zastavili za one, katere so držali pri svetem krstu in da naj zato skrbé z gorečo ljubeznijo, da otroci rasejo v dobrem. Opominjajte jih, da ostanejo deviško-čisti, dokler ne stopijo v zakon, odvracajte jih od kletvine in krive prisege, ne dovolite jim, da bi peli spodtakljive pesmi; zavist, jeza, sovraštvo naj je tuje njih srcem; zvesto naj se držé prave katoliške vere in pridno naj obiskujejo v cerkvi službo božjo.*

Resne so toraj dolžnosti, katere prejemajo krstni botri, toda tudi zaslužljive so za nebesa, saj človek tukaj sprejema v svoje varstvo nedolžne otročiče in o teh pravi Jezus: *Kdor sprejme katerega teh malih, ki v mene verujejo, mene vsprejme*; saj pri tem opravilu človek sodeluje za izveličanje neumrljivih duš, ki so neskončne cene odrešene z dragoceno krvjo Jezusa Kristusa, za katerih rešitev toraj ne sme biti nobena težava prevelika, nobena pot predolga in prestrma, kakor nam to priča sv. Hijacint, slavni poljski svetnik, doma na Kamenškem gradu v Šleziji, ki je tudi v nekdanji Karantaniji, sedanjem Koroškem, oznanoval v začetku 13. stoletja besedo božjo. Nič namreč ni moglo udržati njegove gorečnosti, da otme neumrljive duše; ne močvirja, ne luže, ne zaraščeni gozdi, ne sneg, ne led, ne soteske, ne prepadi, ne puščave, po katerih je redko poprej stopala noga človekova, bilo mu je kakor bi hodil po rožnatih travnikih, ker vodila ga je povsod apostolska gorečnost. Malikovalcem po Pruskem, Pomorjanskem, po Švedskem in Danskem je oznanoval nauk Kristusov in pred njegovo ognjevito skalnato besedo so se drobile v prah podobe paganskih malikov. Napoti se tudi v daljno Rusijo in peš prehodi to neizmerno deželo, kjer je bilo le malo katolikanov; blagoslov božji ga spremlja na njegovih potih in v Kijevu, tedanjem glavnem mestu Ruskem, ustanovi samostan. Nekega dne vidi veliko malikovalcev pred mogočnim drevesom na kolenih, opravljali so svoje bogočastje; vpričo njih stori velik čudež, ki nakloni malikovalce, da posekajo drevo, razdrobé malike in sprejmejo krščansko vero. To novico zve tudi knez Vladimir odpadnik, zato jame vernike trpinčiti in preganjati. A šiba božja mu je kmalu za petami; divji Tatarji prihrumé v deželo, premagajo kijevsko mesto in razspó je do tal. Ko je vse mesto v plamenu in kri pobitih teče po ulicah, vzame Hijacint presv. rešnje Telo iz tabernakeljna in veli bratom, da naj gredó za njim. V cerkvi pa je stala lepa podoba Matere božje, izsekana iz marmorja, pred katero je mnogokratov molil sveti mož. Sedaj, ravno ko gre iz cerkve, začne ta podoba, kakor oživela, govoriti: „Hijacint, sin moj, zakaj me hočeš zapustiti? Vzemi me seboj in ne daj, da bi prišla v roke me hočem nesti seboj, ker si mi pretežka?“ Podoba mu odgovori: „Le poskusi, Sin moj ti bo pomagal in breme te ne bođe težilo.“ S solznimi očmi vzame Hijacint podobo s stala v naročje, in koliko čudo: on ne čuti pri tem nobene teže.

Tako beži v eni roki z Materjo božjo, v drugi s Sinom njenim, Jezusom v presv. rešnjem Telesu, skozi tatarske trume in skozi plamen proti nasprotnim mestnim vratom, gre čez reko Dnjeper kakor po suhem ter srečno dojde v Krakovo, kjer ga verniki sprejmó z velikim veseljem. Podobo Matere božje pa postavi v samostansko cerkev.

Tako on povsod angelju enak oznanuje sveti evangelij ter sebe pozabivši živi in gori le za rešitev neumrljivih duš, katere s sv. krstom iztrga iz oblasti satanove in jih z božjo besedo in z delitvijo najsvetejšega zakramenta krepča, da ostanejo zvesti krstni obljudi in zato prejmejo pri Bogu svoje plačilo, katero je prejel tudi Hijacint o smrtni uri, ki jo je Marija že poprej naznanila svojemu ljubimcu.

Predragi, sv. Hijacint vam kaže, kako dragocena je duša človeška, prerोजना v kopeli sv. krsta; naše duše, preljudi, so vse tako dragocene, ker vsi smo prerोजना v vodi in v svetem Duhu. — Zato kristijani, skrbite, da bote najprej sami zvesti ostali svoji krstni obljudi, da se bote trudili celo svoje življenje ohraniti milost sv. krsta; glejte pa tudi, da bote pazili na druge posebno na mladino, pred vsem na one, katerim ste vi bili krstni botri, da tudi oni živé, kakor so Bogu obljudili pri sv. krstu. Lepim naukom vašim pridružuj se vedno lepi vzgled, da bo mladina slišala in videla, kako treba živeti, da zadobimo večno zveličanje. Amen.

Andr. Kalan.

2. Kakó moramo Boga ljubiti?

Luk. 10, 27.

Vvod. Tomaža Akvinskega vpraša sestra: Kako bom izveličana? Cerkveni učenik ji odgovori: Lahkó, če le hočeš. Gotovo se je tudi že vsak izmed nas to vprašal. Današnje evangelije odgovarja: Luk. 10, 26—27. — Boga ljubiti? Kakor je to prva dolžnost, vendar nimajo vsi prave ljubezni do Boga in sicer zato, ker ga premalo poznajo; poznajo pa ga premalo, ker premalo nanj mislijo in posebno zato, ker jim posvetno življenje kakor temna megla Boga zakriva. Zakaj le oni, ki so čistega srca, bodo Boga gledali. (Mat. 5, 8.) — Sv. Avguštín kliče: *O kako pozno sem Te spoznal, Ti večna lepota, kako pozno začel ljubiti!* Bojim se, da marsikdo še tega danes ne bi mogel reči, ker ima premalo, ali ne prave ali pa kar nič ljubezni do Boga. Apostol pravi: *Kdor ne ljubi (Boga), ostane v smrti. Polnost postave je ljubezen.* Da se nihče ne bo mogel kedaj izgo-

varjati z nevednostjo, želim pojasniti: kakšna mora biti naša ljubezen do Boga.

Izpeljava. I. Edina, t. j. Bogá nad vse, vse stvari pa moramo zavoljo Bogá ljubiti. Kristus sam to zahteva. Petra vpraša: *Ali me ljubiš bolj ko ti-le?* In on mu odgovori: *Gospod saj veš, da Te ljubim.* O da bi tudi vsak izmed nas to mogel izgovoriti! Imenitne te besede. Kristus ne pravi: ne smeš drugih ljubiti. Vse moramo v Bogu, zavoljo Boga ljubiti. *Kdor očeta, mater . . . bolj ljubi ko mene, mene ni vreden.* — Ugovarjate mi: to je trd govor, potemtakem bi človek ničesar razun Boga ne smel ljubiti. Razločevati moramo med stvarnikom in stvarjo. Vse je Bog za človeka vstvaril. Vse naj človeku služi — vse naj človek rad ima, za dar spozna in Boga za vir vseh teh dobrot. In tako bo naša ljubezen do Boga edina. Kolikrat pa se dogodi, da človek bolj ljubi svet, sebe, ko Boga . . . Eno srcé imamo in to je vstvarjeno za ljubezen. Če to srcé oddaš drugam, kaj pa boš Bogu oddal? Moj sin, moja hči, daruj mi svoje srcé (Preg. 23, 36.) kliče Jezus. Ravno tako hrepeni hudobni duh odtrgati tebi in pridobiti za-se tvoje srcé. Nihče pa ne more dvema gospodoma služiti. (Mat. 6, 25.) Daj toraj svoje srcé edino le Bogu in Gospod je bo prestvaril in upodobil svojemu božjemu Sreju.

II. Goreča. Sv. pismo imenuje telo človekovo tempelj sv. Duha. Srcé je oltar tempelja. V tempelji stare zaveze pa je bilo zapovedano, da je moral goreti ogenj. Tak ogenj mora tudi goreti v našem sreji, ogenj ljubezni — goreča ljubezen. Kako bo postala naša ljubezen goreča, živa? V kolikor je kaka stvar lepša, tem rajše jo imamo. Ravno tako pri človeku. Mnoge občudujemo zaradi prijaznosti, dobrosrčnosti, vednosti, krotkosti . . . Toda stvar nikdar nima tiste popolnosti, ko stvarnik. *Kar je nevidljivega na njem, se po tem, kar je stvarjenega, spozna in vidi.* (Rim. 1, 20.) Če stvari božje radi imamo — koliko bolj stvarnika! Če rad občuduješ modrost — On je najmodrejši, če moč, On je vsegamogočen . . . (Ps. 111, 3; 15, 11; 29, 6;) *O Bog, ko bi te ljudje spoznali,* kliče sv. Avguštin — *potem bi Te tudi goreče ljubili.*

Ljubezen rodi ljubezen. Premisli božjo ljubezen do nas. Ustvaril te je, krona stvarjenja si postal, vse naj človeku služi, da bo on Bogu služil. Počutki. Ko si se zgubil po grehu, te je sam Bog iskal po svojem Sinu. (Luk. 19, 10.) Kdor bi šel po-te v vodo, ogenj — mu boš hvaležnost obetal do smrti, Bog te je rešil večnega ognja — koliko bolj si dolžan . . . ker Sin božji gre na križ . . . da bi tebe rešil.

III. Stanovitna — lastnost ljubezni je taka. Gospod nas je stanovitno ljubil. (Jer. 31, 3.) Ko bi nas le v trenutku popustila njegova ljubezen, pogrezniti moramo se v ničevost. V stari zavezi na oltarji gorel vedno ogenj. Tako tudi v tvojem sreči... Če tudi ne moreš vedno moliti, postiti se, ga moreš vedno ljubiti. Pri svojem delu kliči s svetim Ignacijem: *O moj Bog, moja ljubezen!* Tako ljubezen tudi sv. Pavel: Rim. 8, 39. Presveto srce Jezusovo, mučeniki... Kako radi pa ljudje pozabijo na Boga. Pri velikonočni spovedi, o svetem letu obljubijo — kmalu se to zgubi, gredó za svetom... Ljubimo toraj mi Boga, ker nas je on prej ljubil.

Konec. Trojno lastnost mora imeti naša ljubezen do Boga. Poskrbimo toraj, da iz svojega sreča odpravimo posvetno ljubezen, posvetimo se v zakramentu sv. pokore in rešnjega Telesa, da bo po svetem Duhu zapisana ljubezen božja v našem sreči. In potem v tej ljubezni stanovitni ostanimo, kajti kdor stanovitno ostane, bo izveličan. In blagor nam! Kakor sv. Pavel: sedaj mi bo dal Bog krono pravice, ki jo je obljubil vsem, ki njega ljubijo — bomo tudi mi smeli klicati. Bog je ljubezen, kdor ostane v tej ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem.

Andr. Karlin.

Praznik Marijinega vnebovzetja.

I. Trojna skrivnost tega praznika.

Marija si je izvolila najboljši del, kateri ji ne bo odvzet. Luk. 10, 42.

Kadar umrje dober oče ali zatisne oči dobra mati ali pa kdo drugi v hiši, tedaj je navadno veliko žalovanje in jokanje. Kolikorkrat se pozneje pogovarjajo o dobrem ranjcem, se jim milo stori in kolikorkrat obhajajo njegovo obletnico, vselej žaljujejo.

Tako je med svetom, a v sv. cerkvi je to drugače. Cerkev pa se pristržno veseli, kadar obhaja spomin smrti katerega-koli svetnika ali svetnice, ker ravno svetnikova smrt nas spominja tistega presrečnega trenutka, ko se je njegova sveta duša preselila iz naše solzne doline v nebeško veličastvo. Ali ni prav, da se veseli predobra mati srečne smrti svojih najljubših otrok? — Če se pa že veselimo na dan smrti navadnega svetnika: kako veliko, kako pristržno mora biti še-le naše veselje, ko obhajamo smrt Kraljice vseh svetnikov:

smrt Marijino! — Zato so prve besede, ki jih danes mašniki beremo v mašnih bukvah: *Gaudeamus omnes — veselimo se vsi!* Da, iz srea naj se danes veselijo vsi verni kristijani, vsi dobri Marijini otroci. Res, da se v duhu zbiramo okrog smrtne postelje svoje nebeške Matere; ali ta smrt ni kakor smrt kake zemeljske matere; spomin Marijine smrti nima nič grenkega, nič žalostnega, marveč le samo veselje, kajti ob enem, ko obhajamo smrt Marijino, obhajamo tudi njeno vnebovzetje, njeno kronanje, najveličastniše skrivnosti Marijine.

In da bi Marijini otroci še lepše mogli praznovati današnji veličastni praznik, se postijo prejšnji dan; mnogi se pripravljajo z devetdnevnicco; premnogi opravijo spoved in sveto obhajilo danes; pobožno obiščejo kako romarsko cerkev Marijino, venčajo njene oltarje, molijo veliko več kakor sicer, in še prisrčnije priporočajo danes sebe in druge njenemu milemu varstvu. Zlasti pri nas na Slovenskem je ganljivo opazovati, kako pobožno obiskujejo danes razne Marijine kraje, ker ravno z današnjim praznikom se začne dolga vrsta prelepih dni, tistih veselih dni, ki se posebej imenujejo Marijini dnevi, šmarijini dnevi, ko Marija s posebno polnimi rokami ponuja nebeških milosti.

Tudi jaz bi kaj rad povzdignil veselje današnjega vzvišenega praznika in v vaših srcih vnel še večjo ljubezen in trdnije zaupanje do Marije, zato sem se namenil vam po nekoliko razložiti skrivnosti današnjega praznika: 1. Marijino smrt, 2. vnebovzetje, 3. kronanje.

Prečudno veličastna je Marija, kjerkoli jo premišljujemo v njenem svetem življenji: veličastna je pred rojstvom, ker je bila brez madeža izvirnega greha spočeta in od prerokov napovedovana; veličastna je ob rojstvu, ker nam je na dan njenega rojstva zasvetila svetla zarija našega zveličanja; veličastna je v mladosti, ker je v angeljski svetosti preživela mladosti rajska leta; veličastna je v vsem življenji, ker je bila ves čas brez vsakega greha, polna čednosti — veličastna v Nazaretu, v Betlehemu, v Jeruzalemu, na gori Kalvariji . . . Toda nad vse veličastna je v tem, kar danes praznujemo.

I. Naj vam ob kratkem povem, kar nam stara cerkvena sporočila pripovedujejo o današnjih skrivnostih. Vem, da vam ne bom nič novega povedal; ali skrivnosti današnjega praznika so tako lepe, tako ganljive, da nam morajo do srea seči, ko bi jih še tolikrat pripovedovali, še tolikrat poslušali.

a) Najprej se nam poroča, da je angelj iz nebes Mariji povedal dan in uro njene ločitve. To tudi ni nič tako nenavadnega, saj v življenju svetnikov večkrat beremo, da jim je bila smrtna ura napovedana. Kako bi bilo mogoče, da bi bila Mariji neznana ostala tista presrečna ura, ko se ima preseliti k svojemu preljubemu Sinu? — Zopet se je ponovilo veselje onega dneva, ko je bil angelj Gabriel v njenih mladih letih prišel v njeno hišico v Nazaretu, jo prijazno pozdravil in ji oznanil, da bode Mati božja — zdaj pa jo zopet angelj pozdravi in ji naznani, da je prišel dan rešitve iz zemeljske puščave, da pojde k svojemu Sinu v večno slavo. O preveselo sporočilo!

b) Predno umrje, hoče Marija še enkrat videti tiste kraje, kjer je nekdanj z Jezusom živela in toliko trpela. Po Jezusovem vnebohodu namreč, ko se je bilo v Jeruzalemu preganjanje pričelo, je šla Marija s sv. Janezom daleč čez morje v mesto Efez, kjer je preživela še druga svoja leta. Ko pride zdaj spet v svojo domačo deželo, precej obišče kraj, kjer je bila sveti večer o polnoči povila svoje božje Dete, obišče Oljsko goro, kjer je Jezus tolikrat molil za grešnike, — tisti vrt, kjer je bil žalosten do smrti in je krvavi pot potil; obišče tisti strašni hrib, kjer je tri ure na križu visel in do zadnje kapljice svojo kri prelil. Ko si je s solznimi očmi vse to ogledala, pripravila je sobo, kjer je smrti pričakovala, kakor za velik praznik. Saj je pa tudi res bil velik, veličasten praznik, tako-rekoč prvi veliki Šmarijin!

c) Takrat (pravi staro sporočilo dalje) pridejo tudi aposteljni iz raznih strani sveta in se zberejo okrog presvete Matere, da bi še enkrat na zemlji videli njeno premilo obličje, da bi še enkrat ž njo govorili, da bi videli njeno prelepo, ganljivo smrt in še enkrat jo počastili pred njenim ločenjem. Pač ganljivo je bilo to apostoljsko obiskanje. Kakor pokorni otroci spoštljivo stojé okrog svoje Matere ter ji pripovedujejo, kako se je že na vse strani razširilo kraljestvo njenega Sina, kakšni čudeži so se godili, kako se je namnožilo število onih blagih duš, ki Jezusa ljubijo; ona pa jih ljubeznjivo tolaži ter jim obeta, da jih ne bo zapustila, ne bo pozabila, marveč bo tudi v nebesih zanje prosila svojega Sina.

č) Slednjič se približa ura ločitve. Revna kakor je bila, je za časno hitro poskrbela; obojno obleko, ki jo je imela, je podarila dvema pobožnima devicama. Potlej se je poslovila od aposteljnov; gotovo so jo še prosili za njen materin blagoslov. Ona pa je želela še enkrat sprejeti svojega Sina v poslednjem sv. obhajilu, — za večno popotnico. Čedalje lepše prihaja njeno deviško obličje, neskončno veselje se ji vidi na obrazu, kajti svojega božjega Sina vidi priti naproti s

trumami nebeških angeljev. Če so namreč sv. Štefan in drugi svetniki na zadnjo uro videli Jezusa in angelje: koliko bolj je bila Marija deležna te rajske sreče. Čedalje svitlejše se blišči po hiši in nepopisljivo lepa angeljska godba se sliši, smrt pride — Marija je umrla! Oh, pa kaj pravim „smrt“, „umrla“: o, tako ne smem govoriti, sicer tudi mene zadene očitanje sv. Bonaventure, ki pravi: Nikar ne recite *smrt Marijina*, ne recite *Marija je umrla*; ali se reče, da je otrok mrtev, kadar spi v naročji svoje matere? Ne; le mirno spava, pa ni mrtev. Ravno tako Marija; čeravno je resnično umrla, vendar ni čutila smrtnih bolečin in težav.

O kako lepa, kako sladka, kako vesela je bila Marijina smrt! Tu ni prav nič žalostnega, nič strahovitega. — Tri reči so, katere po nauku sv. Ligvorija ljudem otežujejo umiranje: prevelika navezanost na časno premoženje, skrb zastran preteklega življenja, in strah pred sodbo božjo. Pri Mariji ni bilo tega. Kaj bi jo bilo neki še navezovalo na svet? Revna je bila ves čas svojega življenja: revna, ko je postala Mati božja, še revniša ob Jezusovi smrti, zato jo je Jezus sv. Janezu izročil. — Kaj bi moglo Marijo še skrbeti? — Nikdar ni imela najmanjšega greha, še sence greha ne; vse milosti božje od prvega trenutka do konca si je v prid obračala; vsako priložnost je porabila za dobra dela, za čednost. — Kaj bi jo neki zdaj skrbelo? Ali se ima znabiti sodnika bati? Sodnik je — njen Sin! Sodba njena je le v tem, kako veliko plačilo bo prejela za vse prizadevanje, trpljenje, dobra dela in čednosti.

O pač res, še enkrat zakličem, presrečna smrt — Marijina smrt!

II. Pa danes obhajamo tudi Marijino vnebovzetje. Ko je bila Marija oči zatisnila, se je pripravilo vse, kar je bilo po judovski šegi potrebno za pogreb. O to je bil veličasten, to je bil ganljiv pogreb! Aposteljni, samo sveti možje, nesó brezmadežno telo najsvetejše Matere; za njimi gredó kristijani, o katerih ste že večkrat slišali, kako sveti da so bili, in trume angeljev jih spremljajo ter prepevajo ne žalostnih, marveč vesele rajske pesmi. Aposteljni se kar ne morejo ločiti od groba, pa če tudi gredó, se zopet in zopet vrnejo ter tri dni hodijo obiskovat Marijin grob, — tri dni se sliši pri grobu prijetno angeljsko petje. Poslušajte, kaj pa se zgodi tretji dan.

Tretji dan pride tudi sv. Tomaž, ki je bil zamudil Marijino smrt in pogreb. Neizrečeno bi rad še enkrat videl prelepo obličje Device Marije. Zatoraj kamen odvalijo spred groba. Toda kaj vidijo? Prazen grob — Marijinega telesa ni več, Gospod ga je združil z njeno presveto dušo in angelji so Marijo nesli v nebo. V grobu ni

bilo družega, kakor obleka, v kateri so jo bili položili, in neizmerno prijetna dišava je navdajala kraj. In res, kristijani moji! ali je mogoče, da bi strohnelo tisto neomadežano prečisto telo, ki ga nikdar ni oskrnil najmanjši greh? telo, iz katerega je sam božji Sin meso in kri sprejel? Ne, kaj tacega si ne moremo in ne smemo misliti. Že v življenji svetnikov in svetnic beremo, da nekaterim jezik ni segnil, drugim desna roka ne, nekaterim srce ne, nekaterim je nestrohnen ostal celó ves život. Kolikanj bolj je obvaroval Bog telo Marijino, ki je bilo precej ob smrti tako spremenjeno, kakor bodo telesa pravičnih na sodnji dan ob vstajenji. In tako je bila Marija z dušo in telesom v nebo sprejeta. In kdo je v stani izreči, kako veličastno, kako veselo je bilo njeno vnebovzetje! Z besedo se to ne da popisati! Vsi nebeški prebivalci strmijo in jo veselo pozdravljajo. Naproti ji pride sv. Mihael z vojskinimi trumami nebeških duhov, ki jo z veseljem za svojo Kraljico pozdravijo; sv. očaki, ki so že dolgo hrepeneli jo videti; preroki, ki so že naprej njeno lepoto gledali in njen prihod napovedovali; pridejo ji naproti pobožne Izraelske žene in vsi izvoljeni stare zaveze. Vse, vse se zavzame nad njeno lepoto in z začudenjem kliče: *Kdo je ta, ki vstaja, kakor jutranja zarija, lepa, kakor luna, izvoljena, kakor solnce?* Vsi jo spoznajo za začetnico svoje sreče in jo enoglasno pozdravljajo: *Češčena bodi kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češčena!* Vesele pesmi ji pojo in od kraja do kraja se razlega: *Vsi se v Gospodu veselimo, ker častitljivo vnebovzetje Marije Device obhajamo!* Ni več en sam angelj, ki jo pozdravlja in imenuje milosti polno, vsi skupaj jo blagrujejo. Ni več sama Elizabeta, ki se zavzema rekoč: *Od kod to, da me Mati mojega Gospoda obišče?* vsi izvoljeni so ginjeni velike časti, da Mati Kristusova med nje pride. Ni več ena sama žena, ki jo blagruje rekoč: *Srečno telo, ki te je nosilo!* vsi prebivalci nebeški jo hvalijo in častijo. Tako je po pravici povikšana ona, ki je sama smela reči Večnemu: „Ti si moj sin!“

In ravno to je bilo za Marijo še največje veselje, da je zopet prišla k svojemu Sinu Jezusu, da ga je spet videla! Le pomislite, ljubi moji! kako bi bilo sleherni materi pri sreči, ko bi po dolgi ločitvi njen edini sin v veliki časti spet nazaj prišel in jo prijazno pozdravil! Kako še-le, če taka mati, kakoršna je le Marija, pride k takemu Sinu, kakoršen je le Jezus, katerega je tolikanj ljubila in videti želela! Kakšno je bilo veselje starega očaka Jakopa, ko je v Egipt prišel in zopet videl svojega ljubega sina Jožefa v veliki časti; okrog vrata se mu oklene in nič več si ne želi na svetu in reče: „Veselo umrjem, ker

sem tvoje obličje (moj Jožef) videl!“ Mislimo na pobožno Ano, mater Tobijevo. Ko je njen sin Tobija bil z doma, je vsak dan šla na hribček in gledala proti tistemu kraju, od koder je imel priti; ko ga neki dan od daleč zagleda, brž hiti k očetu, svojemu slepemu možu, in vsa raz sebe kliče: „Sin pride!“ in zdaj s slepim možem naproti teče in joka veselja. Po tem sodite preljubi! kakšno veselje je Marija občutila pri prihodu v nebesa, ko zagleda tistega Sina, do katerega je njeno srce ljubezni gorelo, od katerega pa je bila že dlje časa ločena, ko vidi zdaj svojega Sina na desnici Boga Očeta z vso močjo in oblastjo. O kaj je pač občutilo takrat njeno materino sree!

III. Pa še več vam imam povedati. Premislimo slednjič še tretjo skrivnost današnjega praznika: Marijino kronanje v nebesih. To pomeni neizmerno plačilo, nedopovedljivo čast in oblast, katero je sprejela Marija v nebesih.

Če je Zveličar sam obljudil slehernemu človeku, da mu bode v nebesih poplačano vsako dobro delo, rekoč, da kozarec mrzle vode ne bode brez plačila, ako ga kdo poda svojemu bližnjemu iz ljubezni do njega, o koliko plačilo prejme še-le ona, ki ni le stregla v imenu Jezusovem, ampak Jezusu samemu z lastnimi rokami pripravljala hrano in drugo, ona ki je med vsemi najsvetejše živela, vse čednosti si pridobila in izmed vseh največ zasluženja si nabrala! — Če že slehernega človeka čaka v nebesih nedopovedljivo veselje, kakor govori sv. apostelj Pavel: *Oko ni videlo . . .* kaj sme pričakovati še-le ona, ki je med vsemi najsvetejša? Zaslužila je večje plačilo, večje veselje, kakor vsi drugi svetniki, tudi večje kakor najvikši angelji: prejela je svoj sedež najbližje presv. Trojice.

Takrat ko je Marija z Jožefom v Betlehem prišla, takrat, pravi sv. evangelij, ni bilo prostora za njo. In danes, ko pride Marija v nebeške širjave k svojemu Sinu Jezusu, danes se mora tudi reči: Ni bilo prostora zanjo. Zdi se mi, kako Jezus Marijo pelja po vsih nebeških širjavah, da bi ji odkazal sedež, ki se njej spodobi. Najpred jo pelje med sv. device. Tukaj med čistimi angeljskimi devicami, bi si mislili, bo pač Marija svoj sedež, si izvolila. Res Marija se z veseljem ozira na te blage duše, toda tukaj ni prostora zanjo, Jezus ji veli višje. Pride med kore marternikov; ali bo tukaj ostala? oh saj ona je več trpela ko vsi mučeniki, saj je Kraljica mučencev: pa tudi tukaj ni prostora zanjo. Jezus jo pelje više do aposteljnov, ali tudi tukaj ni prostora zanjo in tako jo povzdigne nad vse angeljske kore, nad Serafine in Kerubine: nikjer ni prostora zanjo, še-le pri tronu presv. Trojice, tukaj je prostor zanjo; na desnici božjega Sina

tam je njen prostor, tam ji je sedež pripravljen. O kralju Salamonu se bere v sv. pismu: Kralj je sedel na prestolu in zraven je bil napravljen sedež za kraljevo mater, ki je na njegovi desnici sedela. In kralj ji reče: „Prosi, mati, kar-koli hočeš, ne spodobi se, da bi ti kaj odrekel.“ Tako tudi Jezus, najvišji nebeški Kralj, današnji dan pripravi sedež svoji Materi zraven sebe. „Vsedi se na mojo desno, ji reče, moja ljuba Mati! In glej, nebeški Oče ti dene kakor svoji ljubljeni hčeri krono veličastno na glavo, jaz ti dam, ko svoji Materi kraljevo znamenje svoje mogočnosti v roke in sv. Duh ti dá kot svoji izvoljeni nevesti vse zaklade svojih milosti in glej nebo in zemlja je tvoje kraljestvo. Prosi, kar hočeš, ne bom ti odrekel.“

Ljubeznjivi moji: taka bila je smrt, tako vnebovzetje, tako kronanje naše ljube Matere Marije; ali nam ne kliče res danes sveta cerkev po vsej pravici: *Veselimo se vsi?* Veselimo se, toda v Gospodu se veselimo. Gori na kvišku proti nebu se obračajmo; oh, sklenimo danes, ne več se valjati po grdem ostudnem blatu nečistosti, pijanosti in drugih hudobij. Zakaj tudi za nas slehernega pride smrtna ura, pride tudi pogreb. To je gotovo. Toda to je negotovo, ali bomo tudi mi sprejeti v nebeške višave med Marijine otroke. Ako bomo Marijo v življenji posnemali — zapovedi spolnovali, gotovo bo srečna naša zadnja ura; ako pa zapovedi predrzno prelomljujemo in nam tudi ni mar za pokoro, potem se lahko zgodi, da nas smrt ravno takrat zasači, kadar bomo v smrtnem grehu, ne v milosti božji — o gorje nam! Nikdar ne bomo videli obličja božjega, nikdar več Marije. Pač enkrat še jo bodo pogubljeni videli na sodnji dan pa le zato, da jih bo nesreča še bolj pekla, ker bodo morali za večne čase slovo od nje vzeti. Zatoraj vi pravični, katerim vest nič posebnega ne očita, sklenite danes, do konca stanovitni ostati ter od dne do dne v čednosti in svetosti rasti. Ako vas je pa že svet zmotil, da ste na napačni poti, obrnite se zopet nazaj, premagajte sami sebe iz ljubezni do Marije, zdaj je še laže, kakor bo pozneje; prizadevajte si sami, kolikor je v vaši moči, pa zaupno in goreče prosite Marijine pomoči; ona vam bo gotovo sprosila zdaj pokoro, tam srečno večnost. O da bi mogel tako glasno, tako prepričalno, tako presunljivo izgovoriti, da bi vam odmevalo na dnu vašega srca, da bi vam noč in dan odmevalo v ušesu, — besede današnjega sv. evangelija: „Vi ste skrbni in se za veliko prizadevate, pa le eno je potrebno!“ Amen.

2. Kaj nam je storiti, da bomo tudi mi kdaj vzeti v nebesa ?

Luk. 10, 42.

Gospod je rekel svojim apostelnom: *V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč. Ako bi tako ne bilo, bi vam bil povedal; ker grem vam mesto pripravljat.* (Jan. 14, 2.) In kadar je Jezus dogotovil delo našega odrešenja, ter na sv. križu za nas umrl, je štirideseti dan po svojem častitem vstajenju res šel v nebesa, kjer zdaj sedi na božji desnici, vsprejema v nebesa svoje zveste služabnike. Pripravil je stanovanje svojim apostelnom, pridnim oznanovalcem njegove sv. vere po vesoljnem syetu; pripravil je stanovanje svoji ljubi Materi, katero je na današnji dan z dušo in telesom vzel v sveta nebesa; pripravil pa je stanovanje v nebesih tudi nam, če zvesto živimo po njegovih zveličanskih naukih, njegovih svetih zapovedih, ter 1. posnemamo njegov sveti zgled; 2. posnemamo pa tudi svete zglede svetnikov in sosebnost Jezusove svete Matere Marije.

Bog nam je dal življenje, dal dušo in telo. Toraj nismo kar popolnoma sami svoji, ker si nismo sami dali življenja; ampak Božji smo; zakaj Bog nas je vstvaril. Bog pa nas je vstvaril za-se in za svojo službo; in če mu zvesto služimo, nam daje blagoslov na tem svetu in nam bo dal večno zveličanje v nebesih. Bogu pa zvesto služimo, če si prizadevamo, njemu podobniši in podobniši prihajati, kakor nas sam opominja rekoč: *Sveti bodite, kakor sem jaz svet,* (III. Moz. 11, 44.) in kakor nam sam božji Sin priporoča rekoč: *Popolni bodite, kakor je vaš Oče v nebesih popolen.*

Posvečevanje in zveličanje je tedaj naš poklic, naš namen, naš cilj in konec. Stvarjeni smo in poklicani, da si prizadevamo, prihajati od dne do dne svetejši in popolniši, in po potu svetosti in popolnosti priti v večno srečo nebeško. Kdo pa nam bo kazal po potu svetosti in popolnosti, po potu čednosti in pobožnosti hoditi večnemu zveličanju naproti? Pot nam kažejo Jezusovi zveličanski nauki; pot nam kaže pa še posebno

I. Jezusov prelepi zgled. Jezus sam je rekel: *Nisem prišel preklicevat postave in prerokov, ampak spolnovat.* In res nam daje Jezus sam najlepši zgled, kako naj spolnujemo božje zapovedi. Njegova živa vera se lepo razkazuje iz tistih besedi, katere je odgovoril skušnjavcu rekoč: *Človek ne živi le samo od kruha, ampak od vsake besede, katera pride iz božjih ust.* Njegovo upanje, ki je

bilo ravno tako daleč od obupnosti kakor od predrznega zaupanja, se kaže iz drugih besedi, s katerimi je skušnjaveca zavrnil rekoč: *Pisano je: Ne skušaj Gospoda, svojega Boga!* Njegovo gorečo ljubezen nam na znanje dajo besede, s katerimi je skušnjaveca na tretjo skušnjavo od sebe odpodil rekoč: *Poberi se, satan! zakaj pisano je: Gospoda, svojega Boga, moli, in le njemu samemu služi.* — Molil pa, kdo je rajše ko Jezus, ki je marsikaterikrat po pol noči v molitvi prečul, včasih pa še celo celo noč? — In kako goreče se je potegoval za božjo čast, kako vnet je bil za službo božjo! Rekel je judovskim množicam kar naravnost: *Jaz častim svojega Očeta, in vi ste mi čast odvzeli. Pa jaz ne iščem svoje časti; je, kateri je išče in sodi.* (Jan. 8, 49. 50.) In kakor pri tej, tako se je tudi pri vsaki drugi priložnosti potegoval za čast svojega nebeškega Očeta, in si je tri cela leta prizadeval, da bi ljudi pripravil k spoznanju resnice in češčenju božjega imena. — Za službo božjo pa je bil tako vnet, da je komaj dvanajst let star šel v daljni Jeruzalem na praznike, in da je po skončanih praznikih tri dni ostal v tempelju, in svoji skrbni Materi, ki ga je z žalostjo iskala, odgovoril: *Kaj je, da sta me iskala? Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?* (Luk. 2, 49.) In ko je prodajalec in kupčevalce izganjal iz tempelja, jim je rekel: *Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov.* (Luk. 19, 47.) — Tako tedaj nam je Jezus zgled, kako naj se spolnujejo tiste božje zapovedi, katere imajo v sebi dolžnosti, ki jih moramo spolnovati do Boga; ravno tako nam daje Jezus pa tudi najlepši zgled v ozir tistih zapovedi, katere imajo v sebi tiste dolžnosti, ki jih imamo do bližnjega. Sv. Lukež (2, 51.) pripoveduje, kako da je bil Jezus pokoren svojemu redniku svetemu Jožefu in svoji materi Mariji. Bil pa je Jezus tudi pokoren gosposki, ker se je podvrgel celó tistemu, kateri ga je sodil po krivici. — Bil je nadalje usmiljen do slehernega človeka, kateri je v kaki potrebi pri njem iskal pomoči: gluhim je dal posluš, slepim pogled, mutastim je dal govoriti, kruljevim hoditi; žejne je z čudežem napojil v Kani Galilejski, lačne je nahranil z čudno namnoženim kruhom; z eno besedo, povsod je dobrote delil. — Čistost in nedolžnost ste mu bili tolikanj pri srci, da je nedolžne otročiče prijazno k sebi skliceval rekoč: *Pustite male k meni priti; njih je nebeško kraljestvo,* in sv. Janeza je najrajše imel zavoljo njegove neomadeževane čistosti. — Učil je dati slehernemu, kar mu gre: *Dajte cesarju, kar je cesarjevega,* je rekel; pa je tudi sam dajal davek zase in za sv. Petra. — Za dobro ime drugih ljudi se je lepo potegoval; potegoval po-

stavim za učence, kadar so jim farizeji očitali, da so klasje smukali in živili na sobotni dan; potegoval v hiši Simona farizeja za poštenje spokornice, katera se mu je vsedla k nogam, in mu jih umivala s solzami in brisala z lasmi. *Njej bo veliko odpuščenega, ker je veliko ljubila*, je rekel.

Glejte, kako lepo nam kaže Jezus s svojim lastnim zgledom pot do svetosti in zveličanja. Kažejo nam ga pa tudi Jezusovi zvesti služabniki, ter svetniki in svetnice; seosebno pa:

II. Marijin ljubeznjivi zgled. Življenje Marijino pa je neizrečeno podobno življenju Jezusovemu. Tudi ona je bila v revščini rojena, kakor Jezus; tudi ona je v siročini preživela svoja otročja leta, kakor Jezus, pa je revščino potrpežljivo prenašala in si bogastva ni želela, in je tudi nam zgled zapustila, da naj nikar ne navezujemo svojega srea na posvetno blago in premoženje, temveč da bodimo ubogi v duhu, zakaj ubogih v duhu je nebeško kraljestvo. — Bila je Marija tudi vsa krotka, pohlevna in potrpežljiva, vsa udana v sveto voljo božjo; posnemajmo njeno krotkost in pohlevnost, njeno potrpežljivost in udanost; krotki namreč bodo zemljo posedli, ter si srea ljudi pridobili, pa tudi božje dopadajenje si zaslužili in večno življenje. — Žalovala je Marija, ko je videla, da ljudje z grehi žalijo Boga in sovražijo njenega božjega Sina, ki je prišel jih odrešit in zveličat. Kakor ona žalujmo nad božjim žaljenjem tudi mi, da bomo nekdam potolaženi v tisti presrečni deželi, v kateri ni ne žalosti, ne britkosti, ne solzâ! — Ves čas življenja je hrepenela po pravičnosti, in iz srea je želela, da bi tudi vsi drugi ljudje pravično živeli. Po njenem zgledu bodimo lačni in žejni pravice tudi mi, da pridemo nekdam v tisto presrečno kraljestvo, v katerem le pravica gospoduje. — Vsa usmiljena je bila Marija, kar že samo iz tega lahko spoznamo, da je na ženitovanju v Kani prosila svojega Sina, naj pomaga svatom, katerim je primanjalo vina. Kakor ona bodimo usmiljenega srca tudi mi, da nam bo nekdam usmiljenje dal, kadar stopimo na božjo sodbo. — Čista kot lilija je bila Marijina duša, neomadeževano kot solnce njeno sree. Ljubimo tudi mi čistost in sramožljivost, da bomo nekdam gledali Boga. — V lepem miru je živela Marija v domači hiši s sv. Jožefom, v lepem sporazumljenju bila s sosedi, mir je ohranila tudi z drugimi ljudmi. O da bi ljubi mir vedno kraljeval tudi med nami, da bi bili vredni otroci Očeta nebeškega. — Dasi-ravno pa Marija nikogar ni žalila, je vendar le dosti preganjanja pretrpela, pretrpela ne toliko zavoljo sebe, temveč pa zavoljo Jezusa, s katerim je morala kmalu, ko je na svet prišel, bežati pred Hero-

dovo grozovitostjo v daljni Egipt; ravno tako ji je sedmeri meč britkih bolečin presunil srce, kadar je vsa žalostna stala pod križem Jezusovim. Svetopisemska beseda: *Kateri hočejo pobožno živeti, morajo preganjanje trpeti*, se pa spolnuje tudi še zdaj. Pa nič ne marajmo, če za pravice voljo kaj trpimo; zakaj zavoljo pravice preganjanim obeta Kristus nebeško kraljestvo!

Tako tedaj nam kaže tudi Marija s svojim svetim zgledom, kaj nam je storiti, da bomo tudi mi enkrat vzeti v nebesa!

Jezus in Marija sta nam najlepši zgled svetega in bogoljubnega življenja; Jezus in Marija sta nam pa tudi pomoč in podpora na potu svetega in bogoljubnega življenja, katero nas pelje v večno zveličanje. Jezusovi nauki nam razsvetljujejo težavno pot, katera pelje v življenje; njegovi sv. zakramenti nam dajo pomoč in milost, da se moremo ohraniti na tem potu in srečno skončati svoje pozemeljsko potovanje. In Marija, Jezusova ljubeznjiva Mati, ne hodi le samo pred nami s svojim lepim zgledom, ampak nas tudi podpira s svojo mogočno pomočjo. Izmed sto in sto drugih zgledov naj le samo jeden potrdi to resnico.

Neka deklica, Josipina po imenu, je bila vsa polna pomanjkljivosti že od otročjih dni. Nevoščljivost, samopašnost, samopridnost so se prav grdo razkazovale nad njo. Bati se je bilo za deklico in nje zveličanje. Prvo sv. Obhajilo pa jo je vso predrugačilo. Pozgubile so se iz njenega srca poprejšnje pomanjkljivosti, in na njih mesto so se vselile lepe čednosti, ter vera, usmiljenje, krotkost, ponižnost. Pri vsem tem pa so se še-le vendar mnogokrat bojevale med seboj, poprejšnja grešna trma in božja milost. Nazadnje je vendar le zmagala božja milost, in sicer na Marijino priprošnjo. Deklica si je zaupljivo izvolila Marijo za svojo mater, in si je iz srca želela, da bi jo Marija sprejela za svojo hčer. Marija jo usliši, in da bi svoje izvoljene hčerke v sredi tolikih nevarnost zopet ne zgubila, ji sprosi od Boga bolezen, in sicer smrtno bolezen. Deklica čuti, da se ji smrt približuje. Iz prvega jo groza obide, ko čuti, da bo morala v najlepših letih ločiti se s tega sveta, z božjo pomočjo pa se nazadnje uda. In odsihdob mlada Josipina ni imela nobene druge želje razun te, da bi ta svet zapustila, in se z Bogom v nebesih sklenila. Iz srca je želela, da bi o kakem Marijinem godu se ločila s tega sveta. Dosegla je, kar je želela, ter neko soboto izdihnila svojo blago dušo. Tisto noč pred smrtjo se je še pogovarjala s sestrami, katere so ji stregle. Prosila jih je, in jim rekla: „Kar v enomer mi naprej izrekujte presveto ime Jezus, Marija in sv. Jožef.“ Ena izmed sester jo vprašuje, ali bi se mar srečno štela, ko bi ji Bog zopet zdravje dodelil? In Josipina odgovori: „O ne, nikakor ne! zakaj bala bi se Boga zopet žaliti, ko

bi še dalj časa živel!“ Glejte, kako čudno je spremenila božja Mati srce te svoje hčere!

O da bi bila Marija tudi nam vsem mila in usmiljena mati, ter nam s svojim ljubim Sinom Jezusom vedno na strani stala s svojo pomočjo, da srečno doženemo svoj pozemeljski tek, varno dosežemo tisto edino potrebno, od katerega Jezus govori v današnjem sv. evangeliju, dosežemo svoj namen, svoj cilj in konec, ter svoje posvečenje in zveličanje, in bomo kot zvesti služabniki božji tudi mi vzeti v nebesa! Amen.

† J. Škofic.

Trinajsta nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXXVI. Zakrament sv. birme.

Bog nas je mazilil in pritisnil pečat
na nas in zastavo duha položil v naša
srca. 2. Kor. 1, 21. 22.

Lep in pomenljiv je za vsako faro dan, ko pride med svoje ovčice višji pastir, njih škof, kateremu je sveti Duh izročil, da vlada v tem kraju cerkev božjo, katero je Kristus odkupil s svojo dragoceno krvjo. Veseli se verniki pripravljajo, da slovesno sprejmó svojega velicega duhovna — poslanca božjega, ki je prišel v faro delit milost sv. Duha v zakramentu svete birme. Prav je in dostojno, da kristijani kolikor mogoče praznično pozdravijo svojega škofa pri njegovem dohodu, da z zunanjimi znamenji kažejo, kako so mu udani, kako ga ljubijo. Prav je, da se zvonovi tedaj mogočno in vbrano razlegajo čez hrib in čez plan, da stotero odmevajo siloviti streli od pogorskih pečin, da se ozaljšajo z zelenjem in z vencí mesta in vasi, vse to je prav, ker priča, kako verno ljudstvo časti svojega višjega pastirja, ki v imenu Kristusovem izvršuje svojo apostolsko službo, kateremu, kakor nasledniku apostolov gre udanost in spoštovanje.

Vse to je prav in lepo, ali zadosti to še ni. Z vsem tem verniki le zunanje olepšajo svoj kraj, a treba je olepšati in ponoviti tudi notranje, tudi srca, da se duše naše napolnijo z milostjo božjo, ki je prezala hčerka svetega Duha, da mi, ki smo že prejeli zakrament svete birme, pri tej slovesni priliki zopet kakor vojaki Kristusovi prisežemo njemu zvestobo do smrti in da tudi birmance skrbno in vestno

pripravljamo, da podučeni in vredni prejmo zakrament svete birme.¹⁾ — V ta namen spregovorimo tudi mi v naslednjih govorih o zakramentu svete birme in sicer danes: I. Kak pomen sploh ima sv. birma in II. kako se je treba pripraviti za ta zakrament?

I. Že Joel prerok je napovedoval v stari zavezi, da pride čas, ko bode Bog poslal svojega Duha vsemu človeštvu, ko pravi: *Zgodilo se bo zadnje dni in Jaz bom razlil svojega Duha na vse meso in prerokovali bodo vaši sinovi in vaše hčere.* (Joel. 3, 1.) Te besede prerokove so se deloma spolnile na binkoštno nedeljo, ko je prišel sveti Duh v podobi ognjenih jezikov na apostole; popolno pa so se dopolnile, ko je Kristus dal apostolom moč in oblast s posebnim zakramentom razlivati milosti svetega Duha nad vse meso in to se godi v zakramentu svete birme, ki se v posebnem pomenu sme imenovati „zakrament svetega Duha“.

1. Zakrament svete birme, pravi katekizem, je zakrament, v katerem sveti Duh krščenega človeka s poklado škofovih rok in z božjo besedo v milosti potrди, da sveto vero stanovitno priča in po njej do smrti živi. Sveta birma je toraj pravi zakrament, postavljen od Jezusa Kristusa, kateri deli sv. katoliška cerkev vsa stoletja, od kar deluje med človeškim rodом. To nam spričujeta dva dogodka, o katerih nam pripoveduje sveto pismo; najprej pové, (Dj. ap. 8, 14.) da so apostoli prebivalcem Samarije, ki so bili že krščeni v imenu Gospoda Jezusa, poslali Petra in Janeza, ki sta prišla in zanje molila, da bi prejeli sv. Duha in sta roke nanje pokladala in so prejeli sv. Duha. Tu sta toraj delila Peter in Janez nov, od sv. krsta različen zakrament. Dalje beremo v sv. pismu, da je prišel Pavel v mesto Efezus in našel tam dvanajst vernih mož, katere je najpoprej krstil in potem je položil nanje svoje roke in prišel je nanje sveti Duh in govorili so v tujih jezikih in prerokovali. (Dj. ap. 19, 6.)

Da so sv. krst in sv. birmo bistveno ločili že prvi kristijani, to nam priča v prvem stoletju po Kristusovem rojstvu Melhijad papež, rekoč: „Pri sv. krstu sprejmó človeka med vojake, pri sveti birmi pa mu dajo orožje za boj; pri sv. krstu smo preroreni za novo življenje,

¹⁾ Leto za letom se deli po različnih farah zakrament svete birme. Goreči duhovni pastirji skrbno pripravljajo birmance, da ta zakrament vredni in podučeni prejmo, pa ne pozabijo tudi odrasčenih, že birmanih, katerim v dveh, treh primernih govorih pojasnjujejo, kako naj se tudi oni pripravijo na to slovesnost. Posebno za tako priliko je v teh govorih nabrano nekaj primerne snovi v prosto uporabo.

pri sv. birmi pa potrjeni za vojsko.“ Enako govori tudi učenec svetega Petra, sv. Klemen: „Vsi morajo hiteti, da se v Bogu prerodé, da jih potem škof zaznamenja, to je: da prejmejo sedmere darove svetega Duha in sicer zato, ker on ne more biti popolen kristijan, ki z namenom opusti ta zakrament; tako namreč smo slišali od sv. Petra in tako so po povelji Gospodovem učili tudi drugi apostoli njegov.“

In zato pravi sv. cerkev, oprta na vse te in poznejše dokaze, v cerkvenem zboru Tridentinskem, da sv. birma ni prazna ceremonija, ni prazen obred, ampak da je pravi in resnični zakrament. Tudi vzhodna, razkolna cerkev, ki je že tisoč let ločena od katoliške cerkve, spričuje to resnico, ker ima med sedmerimi zakramenti tudi ona zakrament sv. birme.

2. Kak pomen da ima sv. birma v vrsti sv. zakramentov, spoznamo, ako pomislimo, da je treba človeku, ko se pameti zave, posebne, izredne pomoči iz nebes, ker do takrat je v njem delovala milost sv. krsta sama, potem se mora pa človek sam odločiti, ali hoče tudi on sodelovati z milostjo božjo ali ne; v tem času grozi toraj človeku prva, velika nevarnost; spoznavajočemu otroku se vzbudé strasti; oglasi se v njem pokvarjena natora, svet mu stavi nasproti svoje zapeljive vzglede in tudi satanovo rjojenje se razlega krog njega: kdo bo tukaj otroku pomogel, ako ga Bog zapusti; kako bi toraj cerkev, namestnica božja v tem trenutku ne poskrbela kakor dobra mati za svoje otroke? Le občudujmo modrost božjo in skrb, katero ima za nas sv. cerkev: Ko pride čas, da se jamejo razvijati pri človeku duševne moči, da se začne zavedati svojega namena in svojih dolžnosti, ko začné poganjati v otročjem srcu krasne cvetke vere, upanja in ljubezni, tedaj pošlje nanje nebeški Oče blagodejno roso milosti sv. Duha, da se dobro vkoreninijo, vkrepé in da sčasoma donašajo sad pobožnega, krščanskega življenja.

Z zgovorno besedo slika zato sv. Pavel apostol čudoviti blagoslov, ki ga deli kristijanu zakrament svete birme rekoč: *Bog je, ki vas je mazilil in pritisnil na vas svoj pečat in zastavo duha položil v vaša srca.* (2. Kor. 1, 21.) Z ozirom na te besede ima ta zakrament pomenljiva imena: Maziljenje, potrdilo, skrivnost sv. Duha, birma. Maziljenje se mu pravi, ker se telo birmančevo mazili s sv. krizmo, duša pa se napolni z milostno vonjavo sv. Duha; potrdilo se imenuje, ker se v tem zakramentu duša potrdi v veri in v življenji po veri, ker se ji pritisne neizbrisno znamenje, nerazdroben pečat; skrivnost svetega Duha, ker sv. Duh stopi z birmancem v zvezo, kakor solnce z očesom, ko se odpre.

3. Kristijani vse to smo prejeli tudi mi z zakramentom svete birme; zato je tudi nam sveta dolžnost, da vero, v kateri nas je pri sveti birmi potrdil sv. Duh, nevstrašeni spričujemo pred svetom; da se nikdar in nikjer ne pridružimo onim bojazljivim le po imenu kristijanom, ki so k večemu doma vsi katoličani, kakor hitro pa se prikažejo iz hiše na cesto, brž pozabijo, da so katoličani in jo vlečejo z brezverci. Govorimo z apostolom Pavlom, rekoč: *Ni me sram evangelija, zakaj evangelij je moč božja za vsacega, ki vanj veruje.*

One, ki se bojé sveto vero očitno spoznavati pred svetom, podučí naj pagan, kako take ne le Bog, marveč zaničujejo tudi neverniki. Konstancij Klor, oče Konstantina znanega cesarja, je bil pagan, pa je imel na svojem dvoru mnogo uradnikov, ki so bili kristijani. Nekega dne hoče poskusiti, kako trdni da so v svojem verskem prepričanji. Zbere jih okrog sebe ter jih nagovori, da je njegova želja in zanje velika sreča, ako se odpovedó veri Kristusovi in sprejmejo malikovalsko vero svojega vladarja. Na zadnje reče vsakemu, da naj o tem pové svojo misel. Nekateri izmed njih so se bali za svoje službe na dvoru, in ker so mislili, da cesar od njih to resno želi, zato so slovo dali Kristusovi veri; drugi pa, in teh je bilo velika večina, so se izrekli, da so kristijani in da hočejo tudi kakor kristijani živeti in umreti. Zdaj še-le pokaže, kakor Evzebij zgodovinar pripoveduje, Konstancij svoj pravi namen, da jih ni hotel izneveriti krščanski veri, ampak da jih je hotel le poskusiti. Zato stanovitne pohvali, odpadnike pa ostro pograja, rekoč: „Kako, pravi, se smem jaz zanesti, da bode te vi zvesto služili svojemu cesarju, ako ste pri najmanjši poskušnji tako nezvesti svojemu Bogu?“ In zapodil je brezznačajne odpadnike iz dvora, stanovitne pa je pohvalil, rekoč: „To so značajni možje, ki so tudi v poskušnji zvesti svojemu Bogu, zato sem trdno prepričan, da bodo vsigdar zvesti tudi svojemu cesarju.“

In prav je imel modri cesar; zakaj verni kristijani so najzvestejši podložni svojim vladarjem, ker jim niso pokorni iz sile, ker morajo biti, ampak so jim pokorni zato, ker je človek po božji zapovedi dolžan biti pokoren postavni višji oblasti. Tako je toraj nevernik osramotil bojazljive kristijane; tako v sreču tudi še dandanes svet zaničuje vse, ki se sramujejo svojo najdražjo svetinjo, sveto vero, očitno nositi in kazati pred svetom. Kristijani, poživljajmo toraj radi z gorečo molitvijo in stanovitnim spričevanjem svete vere milosti zakramenta svete birme, skušnja nas vedno uči, da tak človek hodi po pravi poti, ki ga vodi do časne in do večne sreče.

II. Drugo važno vprašanje za nas pa je: Kako se je kristijanom treba pripraviti na delitev zakramenta svete birme?

1. Najprej nam je odgovoriti na vprašanje: Ali smo dolžni prejemati zakrament svete birme? O tem nam je treba pomniti to-le:

Zakrament svete birme nam sicer ni neobhodno potreben v zveličanje, vendar pravi rimski katekizem: *Dasi sveta birma ni tako potrebna, da bi se brez nje ne mogli zveličati, vendar je ne smé nikdo v nemar puščati, kajti kar je Bog sploh za vse vrvnal v zveličanje, morajo tudi vsi prejemati z veliko gorečnostjo.* Kdor bi toraj lahko-miselno ali hudovoljno ne hotel prejeti zakramenta sv. birme, bi gotovo ne bil brez smrtne greha, ker tako obilne milosti tako predrzno zanemarja.

2. Ker toraj iz tega spoznamo, da je vsak kristijan dolžan prejeti zakrament sv. birme, potrebno nam je vedeti, kako se treba pripraviti za sv. birmo posebno zaradi birmancev, katere je treba pripravljati za prejem svete birme.

Kdor želi vredno prejeti zakrament sv. birme, treba, da je a) dovoljno podučen v resnicah sv. vere in b) da je v milosti božji.

Birmanci toraj a) morajo znati pogloblitne resnice sv. vere, prav posebno morajo pa biti dobro podučeni o zakramentu sv. birme. V tem oziru pravi Rimski pontifikal ali obredua knjiga za škofe: *Noben kristijan se ne smé približati, da bi prejel zakrament sv. birme, če ni podučen v pogloblitnih resnicah svete vere.* Birmanci naj toraj imajo doma prvo šolo, da se naučé bistveno potrebnih resnic krščanskega nauka; zato predragi kristijani, posebno stariši in gospodarji, ne pozabite svetih dolžnosti, ki jih imate do svojih otrok ali do svojih podložnih; vi jim morate biti po volji božji prvi učenci posebno v verskih resnicah, redko bo otrok dobro napredoval v šoli, kjer niso že stariši doma postavili trdne podlage. Zato posebno vé, krščanske matere, molite vsak dan zjutraj in zvečer s svojimi otroci navadne molitve, saj le to, kar se otrok dobro nauči, mu ostane v spominu do smrti. Nauk o zakramentu sv. birme dobivajo birmanci pri svojem duhovnem pastirju, zato je dolžnost odraščanih, da take redno pošiljajo na nauk in da jim nauk o birmi tudi sami pojasnjujejo, ako so v tem podučeni. Posebno treba otroke odvrčevati od zunanosti, ne jim budití nečimernosti s popisovanjem nove lepe obleke, ne lakomnosti z omenjanjem darov, ki jih bodo prejeli od botrov. To je vse prazno in postransko, glavna stvar je milost božja, ki se otroku pomnoži v tem zakramentu, da se v veri potrdi in zvesto po njej do konca živi.

b) Druga zahteva je, da so birmanci v milosti božji, ako hočejo vredno in s pridom prejeti ta sv. zakrament; zato se je pa treba pripravljati z molitvijo in z vredno spovedjo. Od apostolov pripoveduje nam sv. pismo, da so se v samotí, v molitvi deset dni pri-

pravljali na prihod sv. Duha, tako treba tudi birmancem moliti in vaditi se v drugih dobrih delih; posebno veliko treba moliti k sv. Duhu, da tem rajše pošlje človeku svoje božje darove. Najbolj previdno je tudi, da vsi birmanci, ki navadno po spolnjenem sedmem letu prejema sv. birmo, gredó k spovedi, ker so v letih razsodnosti, ker večinoma že ločijo med dobrim in hudim, toraj so že v nevarnosti, da z grehom žalijo Boga.

Jasno nam je iz tega, da nauk o pripravi na sv. birmo ne zadene samo birmancev, ampak prav posebno druge odraščene kristijane, katerim naj je skrb, da otroci vse to izpolnijo, kar od birmancev zahteva sveta cerkev.

Kristijani, znan vam je pomen zakramenta sv. birme in tudi priprava za to sv. opravilo. Bodi vam toraj vsem resna skrb, da v tem duhu pripravljate za prejem sv. birme otroke sebi izročene; bodi vam pa še prav posebna skrb, da ne zanemarjate milosti, ki ste jo sami že prejeli v tem zakramentu, da niste podobni onim gobovim v današnjem evangelji, ki so ozdravljeni od Jezusa pozabili te dobrote in se niso zanjo zahvalili, ampak Samarijanu, ki je pal na obraz pred njegove noge in se mu je zahvalil. Kakor vojaki Kristusovi, potrjeni v zakramentu sv. birme, se vojskujmo stanovitno, da si priborimo nebesa! Amen.

Andr. Kalan.

2. Nasledki smrtnega greha.

Luk. 17, 12.

Cerkveni učniki gobovo bolezen sploh primerjajo z grehom. In današnji evangelij, ki govori o desetih gobovih, nam tako rekoč pred oči postavi vse grešnike celega sveta, kateri so se pregrešili in se še pregrešujejo zoper božje in cerkvene zapovedi. Zakaj kdor prostovoljno in vedoma prelomi katerokoli zapoved božjo v važnih rečeh, se smrtno pregreši. In tak je enak gobovemu bolniku. Ta bolezen je bila v judovski deželi navadna pa strašna bolezen. Oteklina in hraste so se spustile po obrazu in po celem životu, in ko so se ognjile, so močno žgale in pekle; posamezni udje so kar odgnjili in proč popadali; notri do kosti je segla in strašno pekla huda bolečina. Posebna nesreča je pa še to bila, da je bila ta bolezen nalezljiva, da vsak, kdor je prišel s takim bolnikom kakor si bodi v dotiko, je

precej sam dobil to strašno nadlogo. Zato taki bolniki niso smeli med ljudi priti, ampak daleč proč od svojega doma, od svojih starišev in bratov so se morali potikati po samotnih pustih krajih brez prave postrežbe in tolažbe tako dolgo, dokler niso ozdraveli in dokler jih niso duhovni spoznali za zdrave ter jih spet sprejeli v človeško družbo. — Kaj ne, preljubi! to je bila huda, strašna bolezen in Bogu se moramo zahvaliti, da v naših krajih ni take bolezni. Ali kaj pomaga, ko je pa dušna bolezen toliko bolj razširjena, katera je pa veliko hujša kakor telesna, zakaj le-ta le telo pokonča, dušna bolezen pa neumrjočo dušo umori. Ta dušna bolezen se še bolj širi in raje naleze in brez števila je takih gobovih bolnikov, ki smrtno bolehajo na duši. Nalezejo pa to bolezen mladi od starih, nedolžni od zapeljanih, dobri od hudobnih, naleze se sploh po pohujšanji in ker je pohujšanje dan danes tolikanj razširjeno, zato je število takih gobovih tako veliko in se še od dné do dné množi. Nasledki te bolezni pa so še neizmerno večji, kakor so bili žalostni nasledki telesne pri judih, zakaj smrtni greh vzame duši: 1. milost božjo in vso lepoto, 2. vse zasluženje za nebesa, 3. notranji mir. In o teh treh žalostnih nasledkih smrtnega greha hočem danes govoriti, da se bomo bolj varovali pred strupom te strašne bolezni.

I. Veselo, srečno in zadovoljno sta živela Adam in Eva v raju, kakor dva nedolžna otročiča sta živela ves blagor, vso srečo in veselje tega sveta. Nobena stvar jima ni grenila njunega rajskega veselja; mir, nepopisljivi mir sta imela v sreju in krog sebe; vsa narava jima je bila pokorna in prekrasni, s studenčnico napajani rajski vrt jima je bil prijetno stanovanje. Bog sam je govoril ž njima, kakor dober oče s svojimi nedolžnimi otroci. O koliko veselje, kolika sreča! Pa vsa ta sreča je bila le začetek prihodnje sreče, katera jima je bila obljubljena, ako bi bila zvesta ostala. In ta sreča ni bila samo njima namenjena, ampak zapustila bi jo bila tudi svojim otrokom in naslednikom. Pa kaj se zgodi? Eva je jedla prepovedani sad in dala Adamu, ki je tudi jedel: in tako sta storila prvi greh — prvi smrtni greh. Naenkrat se je vse spremenilo! zgubila sta nedolžnost in milost božjo in angelj ju je z ognjenim mečem spodil iz raja! Namesto sreče in rajskega veselja ju je zadelo zdaj največje gorje in vse hudo na duši in telesu in svojim naslednikom nista imela družega zapustiti kakor solze, in vsa zemlja se je spremenila v dolino solz, katere se še zdaj tolikanj prelivajo.

Glejte, kaj stori greh, kaj stori smrtni greh! In ravno to se še dandanašnji zgodi, kadar nedolžni človek milost božjo zgubi s smrtnim grehom. Zdi se mi, kakor da bi tak človek se preselil iz veselega raja nedolžnosti v grdo puščavo, kakor da bi se pogreznil iz solnčne višine največe sreče v nočno temo največe nesreče. Zakaj le kjer je milost božja, le v tistem srcu je prava sreča doma. Milost božja, prijaznost božja je največji zaklad, proti kateremu vsak drugi dobiček še senca ni. *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?* O, z nobeno drugo rečjo se ne dá primerjati milost božja, z nobeno drugo škodo se ne more primerjati zguba milosti božje. — Le pomisli, grešna duša, kaj si bila prej, dokler si bila še nedolžna in kaj si zdaj po smrtnem grehu? Dokler si bila še dobra, nedolžna in v milosti božji, si bila še srečna in vesela in si se kakor lilija med trnjem veselo razevetala; Bog sam je v tebi prebival, zakaj Jezus sam pravi: *Če me kdo ljubi in moje zapovedi spolnuje, bo tudi moj Oče njega ljubil in prišla bova in pri njem stanovala.* Pred si bila njegova prijateljica, njegova nevesta, njegov ljubljeni otrok! In zdaj? O kolika sprememba, odkar te je smrtni greh oskrnil in ti milost božjo vzel; Bog te je zapustil, več ne prebiva v tebi, ni več tvoj prijatelj, ti nisi več njegova nevesta, nič več njegov otrok! V satanovo oblast si prišla! O, jokati in zdihovati moraš, če le količkaj pomisliš. O taki nesrečni duši govori sv. Ambrož: *Bila si nevesta Kristusova, tempelj božji, prebivališče svetega Duha, in kolikorkrat to rečem, se moram zjokati, zakaj ti nisi več, kar si bila. Kakor srebro si se svetila in bliščala, kakor zlato, ko si še bila v čisti zavesti svoje čednosti; lesketala si se na roki Gospodovi, kakor zvezda, ki je nobena nevihta ne zadene, kateri megla pozemeljskega boja ni nevarna. Gorjé, kako hitra sprememba! Božja devica je prišla v oblast satanu; tempelj sv. Duha se je oskrnil in postal hlev hudičev; golobica, ki je dan lepšala, se je skrila, kakor ponočna sova v strašno temino — ona, ki se je svetila v deviškem svitu, kakor čisto zlato, je zdaj slabja kakor blato na ulicah in leskeča zvezda na roki Gospodovi padla je iz višave nebes in njena luč je ugasnila in postala črn ogorek.* Tako govori sv. Ambrož in tako tudi jaz tebe vprašam, grešnik, grešnica: kje je tvoja prejšnja dušna lepota, kje čistost in neomadežanost, katero si pri krstu zadobil, katero si že veliko let v svoji prvi mladosti varoval in znabiti že 10, 15, 20 ali še več let v vsih bojih in skušnjavah srečno ohranil; nazadnje pa si se vendar pustil premagati in si padel v ostudno dušno bolezen greha; o kje je milost tvoje duše, katera jo je delala tolikanj pri-

jetno v očeh Gospodovih, da jej je Bog sam lahko rekel, kakor nekdam svojemu sinu: „To je moj ljubeznjivi otrok, nad katerim imam svoje dopadajenje?“ Objokuj svojo nesrečo! Greh, ta strašna gobova bolezen, jej je vzel vso lepoto, *vsa lepota je vzeta hčeri Sijonski*, (pravi sv. Duh), grda, gnusobna je postala; Bog proč od nje oči obrača, angelji se jokajo in vsi dobri ljudje žalujejo za njo.

II. Smrtni greh pa ne odvzame duši samo milosti božje, temveč jo oropa tudi vsega zasluženja za nebesa. Mi vsi smo vstvarjeni za nebesa; ali če hočemo res v nje priti, si jih moramo zaslužiti, zakaj nebeško kraljestvo silo trpi in le silni si ga bodo pridobili. Gotovo se smem zanesti, da ni nobenega tako nesrečnega tukaj med nami, da bi si do zdaj še nič ne bil storil za nebesa. Tudi ti, o grešnik, grešnica, si si bil pridobil, predno si v greh padel, veliko zasluženja. Delež si bil vseh dobrih del, katere pobožni in pravični kristijani po celem svetu opravljajo, pa — greh, smrtni greh je ustavil ta delež. Delež si bil zasluženja vseh svetnikov, kolikor jih je živelo od prvih let notri do zdaj in kolikor se jih zdaj v nebesih veseli; toraj deležen zasluženja Device Marije, aposteljnov, mučencev, spoznovalcev in spokornikov: glej kako bogat si bil, pa — greh, smrtni greh ti je vzel vse. Pa še ne zadosti, deležen si bil tudi neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa. Vse, karkoli je Jezus na zemlji prestal in storil, vse ima neskončno zasluženje, in glej, tega neskončnega zasluženja si bil deležen tudi ti, predno si grešil, a zdaj je smrtni greh tudi to zvezo pretrgal in ako v smrtnem grehu umrješ, ti vse ne bo nič pomagalo. Pa tudi sam si bil pred gotovo že veliko dobrega storil; marsikaj si že storil iz ljubezni do bližnjega, marsikatero drago uro si v molitev obrnil, marsikako veselje si si iz ljubezni do Boga odrekel, marsikatero trpljenje voljno prenesel, mnogo razžaljenja, mnogo zasramovanja mirno potrpel in rad odpustil; koliko skušnjav si bil že premagal, o kolikrat si bil pri sv. maši, kolikrat si sv. zakramente prejel, — o ko bi bil zmiraj tako ostal — ko bi ne bil noben greh ranil tvoje duše, je vsega zasluženja oropal! Pa gorjé, en sami, edini smrtni greh stori, da vse tvoje zasluženje ne pomaga nič, dokler se ne spokoriš, dokler ga spet milost božja ne oživi, zakaj pisano je: *Če pravični odstopi od svoje pravičnosti in hudo dela, naj se na vso njegovo pravičnost, ki jo je storil, ne jemlje ozir!*

In dokler si v grehu tudi nič zaslužljivega za naprej ne moreš storiti. Če vsa mogoča dela usmiljenosti storiš, če vse svoje premoženje razdeliš, če ves svet spreobrneš, če celo svoje telo daš sožgati: kaj pomaga, če smrtni greh vse zakrije! Kaj ti pomaga, če vse storiš,

tega pa ne, kar je edino in najprej potrebno, da svojo dušo smrtnega greha očistiš? O nič bi ti ne pomagalo, če bi po besedah sv. Pavla toliko vero imel, da bi čudeže delal in gore prestavljal, če pa milosti in ljubezni božje nimaš! Z eno besedo, grešnikova duša je mrtva, in to veste, kaj se pravi mrtev biti. *Njegovo truplo živi*, pravi sveti Avguštin, *ali njegova duša je mrtva, njegov najboljši del je mrtev; hiša stoji po koncu, ali njen prebivalec je proč*. O žalostna smrt, kdo dá solz našim očem, da jo objokujemo?

III. Greh nam vzame tretjič mir vesti, tisti znotranji mir, katerega nam svet ne more dati. Koliko da je tak mir vreden, to veste sami, o to morate vedeti vsi, saj ste bili enkrat vsi v otročji nedolžnosti. O, čisto mirno vest imeti, kako sladko veselje je to! Le pomislimo nekoliko nazaj na svoja otročja leta, na oni čas, ko smo še v otročji nedolžnosti in priprostosti živeli, ko še nismo prav vedeli, ali vsaj iz lastne skušnje ne vedeli, kaj je greh. O kako srečni smo bili takrat! Kolikrat marsikdo še v poznejših letih zdihuje: „O ko bi mogel svojo prvo mladost spet nazaj poklicati!“ Zakaj pač to? Zavoljo tega, ker je bila takrat naša vest čista in mirna in ta mir je bil raj naših otročjih let. Ta mir čiste vesti stori, da je človek v največjih stiskah vendar le vesel in utolažen. Če tudi je v revščini, v pomanjkanji, če tudi nima nobenega pozemeljskega veselja in nobene človeške tolažbe, pa ima ta mir, je vendar bolj srečen, kakor milijon drugih, kateri imajo vsega dovolj, pa nimajo čisto mirne vesti.

Tega miru pa grešnik ne pozna. Kakor hitro je storil smrtni greh, precej zginе tudi mir iz njegovega srca; vest ga grize in peče; zmiraj mu očita in povsod mu je greh pred očmi; po dnevi in po noči nima miru. Le pomislimo, kako je nam bilo pri srečju, ko smo svojo dušo prvič s smrtnim grehom ranili in ž njim tudi milost božjo zgubili, kako je bilo takrat, ko smo svoj največji greh storili! Ves mir je naenkrat zginil in vse notranje veselje. Molitev nas ni več veselila, nič več nas ni veselilo v cerkev, še delo nas ni veselilo. Z otožnim sreem smo se vlegli zvečer spat in nezadovoljni smo zjutraj zopet vstali. O kako nam je bilo večkrat tesno pri srečju, ker nam je zmiraj nekaj očitalo znotraj. Kolikrat smo mislili sami pri sebi: „Zdaj si v grehu in si otrok jeze božje; vsak čas si lahko mrtev in večno pogubljen.“ O to je bil žalosten stan!

Ko smo pa potlej spet v sé šli in svoje grehe obžalovali, se jih skesano in čisto spovedali, od spovednika odvezo — z odvezo tudi milost božjo spet dobili, smo bili naenkrat spet kakor prerajeni. Ko smo zaslišali iz ust spovednika tiste vesele besede: „Pojdi v miru,

moj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni“, takrat se je težek kamen odvalil od srca in vsa žalost je zginila; vest je bila čista in spet je prišel nekak nepopisljiv mir, nekaka nepopisljiva lahkota in zadovoljnost v naše srce. In tako se vselej zgodi, kadar po vrednem spoved opravimo. Marsikak velik grešnik je šel žalosten k spovedi — in je prišel ves potolažen in srečen spet domu, da je velikega veselja rekel: „O kako srečen sem, kako neizrečeno srečen sem zdaj; za ves svet bi ne dal tega notranjega miru!“ O, v resnici ne dá se utajiti: vesel in srečen more človek le takrat biti, če ima čisto vest, greh pa vzame duši ves mir in zadovoljnost. Le primerjajte nesrečo gobovih in srečo ozdravljenih, pa sodite sami.

Premislili smo žalostne nasledke smrtnega greha, te gnusobne dušne bolezni. Pa kako razširjena je ta bolezen! Povsod se nahaja, kjer ljudje prebivajo, v vsaki hiši, v vsaki vasi, v vsaki soseski, zakaj grešniki smo vsi, vsi smo več ali manj bolni na duši in sv. Janez pravi, da, ko bi rekli, da nismo, bi lagali in resnice bi ne bilo v nas. — Tudi izmed nas, preljubi! ki smo se tukaj zbrali, je veliko gobovih, znabiti že več let; veliko tudi taci, ki so že klicali: *Jesus učenik, usmili se nas!* kateri so se pokazali duhovnom, t. j. so šli k spovedi in so bili očiščeni, zadobili so milost in mir vesti — pa niso se varovali, in spet so padli v stare grehe, v prejšnjo grdo ali še gršo bolezen. Kdor tedaj izmed nas čuti to smrtno bolezen v sre, komur vest očita, da je njegova duša dobila to gnusobno bolezen, bodisi kjerkoli, na pr. v pijanosti, pri plesu, pri igri; s prevzetnostjo, sovraštvom, jezo, kletvinjo; z grešnimi mislimi, z umazanim govorjenjem ali z grdim djanjem; doma, na polji ali še celo v cerkvi: o nikar naj ne odlaša poiskati si zdravnika, zakaj bolezen je nevarna. Kličite iz dna srca k Jezusu: *Jesus, učenik, usmili se nas!* — prosite ga, naj vam omeči vaša bolna srca in vam dodeli pravo žalost, priporočite se tudi njegovi presv. Materi, naj prosi za vas. In ko bo vaše srce tako pripravljeno: pojdite in pokažite se duhovnom, pojdite in očistite se z odkrito skesano spovedjo. Srčno se potem zahvalite Jezusu in ne bodite taki, kakor je bilo devet nehvaležnih, da bi šli in spet grešili znabiti še tisti dan. Če bi pa pri vsej svoji skrbi bili vendar tako nesrečni, da bi spet zboleli, pa spet pridite k Jezusu, saj on je ljubeznjiv, on bo vam spet odpustil, ako vidi vašo dobro voljo popboljšati se. O blagor vam, če boste tako pripravljene enkrat na zadnjo uro klicali: *Jesus, sin Davidov, usmili se nas* ter zadnjikrat svojo vest odkrili svojemu duhovnu; o blagor vam, če boste takrat

za čiste spoznani ter vredni spet priti med družbo, toda ne več med človeško družbo, temveč med izvoljeno družbo angeljev in svetnikov uživati večno srečno veselje. Amen.

Štirinajsta nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXXVII. Obredi zakramenta sv. birme.

Mazilil te je Bog, tvoj Bog, z oljem radosti.

Ps. 44, 8.

Dvojno podobo nam postavi pred oči sv. Pavel apostol v današnjem listu; prva podoba je strašna, zoprna, druga pa je mila, lepa in pristrčna; v prvi podobi nam kaže sv. Pavel človeka, ki služi svojemu mesu, katero poželi zoper duha; človeka, ki ne posluša postave božje, ampak ki živi po svoji razuzdanosti; dela mesa so namreč: nečistost, malikovanje, sovraštvo, zavid, jeza, razprtija, uboj, požrešnost . . . Pač je nesrečen človek že na tem svetu, ki služi strašnemu zmaju pregrehe, a najhujše ga čaka še le v večnosti — večno pogubljenje. O strašna podoba! Pač primerna, da grešnika vzbudi iz te strašne nevarnosti, ki mu preti, ako ne odneha od greha!

Ljubeznjiva je druga podoba, v kateri nam slika apostol duhovnega človeka, kristijana, ki se ravna po zapovedih božjih in se stanovitno vojskuje zoper nakane hudobnega duha. Kako krasne, prikupljive lastnosti ima duhovni človek: ljubezen, potrpežljivost, milosrčnost, krotkost, zvestobo, zmernost, čistost, kakor jih po priliki našteva apostol. A to še ni vsa sreča bogoljubnega človeka, to so le stopinje do prave, vekovite sreče pri Bogu v nebesih. Kdo bi se ne vnel za to lepo podobo, kdo bi ne želel sam tej podobi enak postati? Kdo bi ne hotel uživati tolike sreče?

Kdor pa to želi, treba da vojsko napové hudobnemu duhu, da vstopi v armado Kristusovo in da se za Boga in za svojo večno srečo stanovitno bojuje do smrti. A ker je sovražnik našega zveličanja drzen in močan, zato slabotnemu človeku treba moči od Boga, zato Bog po svoji cerkvi dá vsakemu, ki vstopi v njegovo krdelo, orožje milosti božje, potrdi ga v veri in mazili ga, da je spreten za dobra dela v zakramentu svete birme. In s kakimi obredi sprejema cerkev kristijane med svoje vojake z delitvijo svete birme, to vam pojasni današnji govor.

Med vsemi zakramenti se skoro da najslavesnejše deli zakrament svete birme: škof sam v svečanem spremstvu svojih duhovnov deli sv. birmo. Zakrament sv. birme in zakrament sv. mašnikovega reda, ki naravnost in neposredno rosita sv. Duha in njegovo božjo milost na prejemnika, delé škofje, nasledniki apostolov, ker v njih roki počiva polnomočna oblast, škofo je postavil sv. Duh, da vladajo cerkev božjo. Vsak vernik se takrat tesno združi s svojim škofom, od katerega prejme potrdilo v veri.

Obrede pri sv. birmi primerno razdelimo v tri dele: Najprej kliče škof v prelepi molitvi sv. Duha in razprostre svoje roke nad birmance; potem vsakemu birmancu posebej podeli zakrament sv. birme in nazadnje podeli škof vsem slovesni blagoslov.

1. Škof najprej bere sv. mašo, pri kateri se spodobi, da so pričujoči tudi birmanci; nato prosi sv. Duha, naj pride nad birmance in potem razprostre svoje roke in moli prelepo molitev: *Sveti Duh pridi nad vas in moč Najvišjega vas obvaruj vsacega greha. Amen.* In potem moli: *Vsemogočni, večni Bog, ki si blagovolil te svoje služabnike preroditi z vodo in svetim Duhom in si jim dodelil odpuščanje vseh grehov, razlij nanje Duha z njegovimi sedmerimi darovi, svetega Tolažnika z nebes. Amen. Razlij nanje duha modrosti in razumnosti! Amen, — duha sveta in moči. Amen, — duha učenosti in pobožnosti, Amen; napolni jih z duhom svojega strahu in zaznamnjaj jih z znamenjem križa Kristusovega v večno življenje.*

Kako svečana in vzvišena je ta molitev škofova! Nebesa se odpró nevidno nad cerkvijo in Duh božji, ki je ob stvarjenji plaval nad vodami, ki se je pri Jordanu prikazal nad Jezusovo glavo in binkoštni praznik nad apostoli, ta Duh božji hiti iz nebes kakor posvečevalec nad srečne birmance. Kako prav je, da se tej molitvi pridružijo tudi botri in birmanci in v svojih srcih netijo srčne želje s pripravljenim, čistim srcem prejeti sv. Duha!

2. Zdaj sledi drugi del obredov: Škof spremljevan od duhovnov gré k vsakemu birmancu posebej. Eden duhovnov pobira birmancem iz rok birmske liste, na katerih je napisano ime, katero škof daje vsakemu kristijanu pri sv. birmi; navadno se vzame ime botrovo ali botrino, le kadar se vjemata imeni botra in birmanca, vzame se kako drugo ime, najraje škofovo. Ko škof pride do prvega birmanca, pomoči palec svoje desnice v sveto krizmo, položi roko nad birmančevo glavo in nato ga v podobi križa mazili na čelu s sveto krizmo in imenovaje njegovo birmsko ime, govori: *Zaznamenjam te z znamenjem*

sv. križa in potrdim te z mazilom zveličanja v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Amen. Potem rahlo udari birmanca na lice, rekoč: *Mir s teboj!* Ko toraj škof položi roke na birmanca, ga mazili s sv. krizmo in izgovori prej omenjene obredne besede, prejme birmanec zakrament svete birme.

Škof toraj najprej položi roko na birmanca. To pomeni, da mu izroči blagoslov, pomoč božjo, kakor govori Izaija prerok (49, 2.), rekoč: *Pokril me je s senco svoje roke.* Tako je položil roke umirajoči Jakob na Jožefove sinove in prosil zanje blagoslova božjega, tako je Mojzes izročil svojo oblast Jozue-tu pred svojo smrtjo. Tako so birmujoči tudi apostoli pokladali roke na vernike.

Še jasneje nam predočuje drugi obred milost sv. Duha, namreč maziljenje s sv. krizmo. Krizma je narejena iz oljkinega olja in iz balzama. Pod balzamovim drevesom je počivala Marija z Jezusom in Jožefom, bežeč pred Herodom, kakor pripoveduje legenda, pod oljkinim drevesom na Oljski gori je našel Jezus tolažbo in potrdilo, katero mu je donesel angelj z nebes. Tudi lastnosti olja kažejo milost sv. birme. Olje je tečno, prešine vse, kamor se vlije, razsvetljuje in ogreva. Vse to pri birmancu deluje tudi milost tega svetega zakramenta. Olje toraj pomeni, da sv. birma vernika potrdi za težavni boj, da prešine celega človeka, vse dušne in telesne moči; olje, ki je za svetljava, pomeni da birmanec drugim kristijanom sveti ter jim daje lepe vzglede, kako treba srčno in stanovitno premagovati vse težave, ki ovirajo naše izveličanje in kako treba goreče Bogu služiti.

Pa tudi balzam ima za birmanca lep pomen: Pod pekočim južnim solncem rase balzamor grm, iz katerega kaplja beli, čisti, prozorni balzam, ki ovira trohnenje in razširja okrog sebe prijetno vonjavo. Balzam toraj pomeni, da naj se birmanec ohrani pred grehom, čegar nasledek je trohljivost in smrt, in da naj razširja po svoji okolici prijetno vonjavo dobrih del, kakor pravi škof, ko blagoslavlja sv. krizmo: „prijetno vonjavo nedolžnega življenja“. Birmanec naj toraj, kakor veli sv. pismo, *rase kakor rodovitna oljka v hiši božji.* Kristijan, zato tudi tebi, ki si že prejel zakrament sv. birme, veljajo besede sv. pisma: *Opaši meč okrog svojih ledij,* govori duh Gospodov po preroku, *ker mazilil te je Bog, tvoj Bog z oljem veselja.*

3. Tretji obred je znamenje sv. križa, s katerim škof zaznamenja vsacega birmanca. Križ nas spominja Kristusa, ki je naš vzornik, ki je zastava našega zveličanja. Čelo pa je eden najplemenitejših delov našega telesa, pod katerim se skrivata modrost in sramežljivost. Maziljenje na čelu toraj pomeni, da mora birmanec svojo vero očitno

spoznavati pred svetom, da si mora šteti v največjo čast in srečo, da je Kristusov vojak in zato mora tudi on govoriti s sv. Pavlom: *Bog ne daj, da bi se s čem drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet križan in jaz svetu.* (Gal. 6, 14.) Kako revni bodo stali sodnji dan pred svojim Sodnikom, ki so se sramovali znamenja sv. križa, kako nevedni bodo oni posvetni učenjaki, ko se prikaže na oblakih neba znamenje večne modrosti. Zato, kristijan, ne maraj za prazno govorjenje ljudi, ne straši se, ako se ljudje norčujejo iz tebe, ako vestno izpolnjuješ svoje verske dolžnosti, ker pomni besed sv. pisma: *Dokler želim ljudem všeč biti, ne morem biti služabnik Kristusov.* Največje časti, da si katoliški kristijan, se ne smeš sramovati, pač pa ti mora ravno to biti največji ponos, kar ti bo v večnosti največja sreča.

Toda za nas ni dovolj, da se le ne sramujemo svoje vere, marveč moramo nanjo tudi ponosni biti in pripravljeni spričevati jo pred svetom, ko bi za to spričevanje morali trpeti tudi najhujše, naj si bo tudi smrt, saj je tudi Kristus, vojskovodja naš, s svojo smrtjo odločil svojo in našo zmago nad satanom. To pomenja pri sveti birmi obred, da škof vsacega birmanca nekoliko na lice vdari v znamenje, da mora pripravljen biti, za sveto vero vse, tudi najhujše pretrpeti. Poglavitno misel temu obredu izražajo besede Jezusove: *Blagor jim, ki zavoljo pravice preganjanje trpé, ker njih je nebeško kraljestvo.* (Mat. 5, 10.) Zaradi Gospoda trpeti sramoto in zaničevanje, to je kristijanu čast in ponos, saj pravi Zveličar svojim učencem: *Bodite veseli, ako vas ljudje zavoljo mene zasramujejo, preganjajo in vam vse hudo prizadevajo, zakaj vaše plačilo je obilno v nebesih.* (Mat. 5, 12.)

Kristijan, ne pozabi nikoli tega rahlega vdarca škofovega na lice; vedi, da ti je že takrat s tem obredom naznanil tvoj višji pastir, da je le vhod v življenje kristijanovo s evetjem posut, da pa je življenje njegovo po besedah svetega pisma vojska, težavna, neprestana vojska, v kateri se treba vernikom mnogo truditi, da ostanejo vselej zmagovalci! Kolikrat človeku ovire stavi njegova lastna pokvarjena natora; silo mora človek sam sebi delati, da ukroti svoje neugnane strasti, in tako premagovanje boli bolj nego najhujši vdarec na lice. Koliko težav mu pa dela v pobožnem življenji satan in njegov pomočnik, zapeljivi svet! Pač res treba vedno pomniti, da nismo vstvarjeni na tem svetu, da bi počivali in se veselili, ampak da bi se borili in s trpljenjem pridobili zmago in mir, katerega škof želi vsakemu birmancu, ko mu med vdarcem na lice govori besede: *Mir bodi s*

teboj! S tem razodene škof birmancu, kakšen bo uspeh njegovemu stanovitnemu bojevanju, mir namreč in veselje v Bogu. In ta uspeh nas mora navdajati s srčnostjo, zakaj neprecenljiv je mir v Bogu za vsacega človeka, ki ni miren, dokler se ne pomiri v Bogu, ker po besedah apostolovih trpljenje tega sveta ni v nobeni primeri s plačilom, ki nas zveste čaka v nebesih.

Med tem ko škof birmuje, drži boter ali botra svojo desno roko na desni rami svojega birmanca ter s tem pokaže, da je priča, kako birmanec obljubi, da bo potrjen z milostjo svetega Duha stanovitno živel po sveti veri. Pa s tem boter ali botra tudi pokažeta, da bodeta skrbela za birmanca ter ga zvesto opominjevala, da ostane zvest svoji obljubi. Ko škof birmanca mazili na čelu s sveto krizmo, „zaveže“ boter maziljeno čelo s pripravljenim belim trakom ter ga pelje do mašnika, ki mu odvzame trak od čela in ga s pavolo obriše.

4. Ko so prišli na vrsto vsi birmanci, si škof umije roke in k sklepu moli poslednjo molitev ali „zadnji blagoslov“; želeti je, ako je mogoče, da so birmanci pričujoči pri sklepu svetega opravila. In sicer škof tako-le moli: *O Bog, ki si svojim apostolom dal svetega Duha, in si določil, da se po njih in naslednikih njegovih podeljuje vsem drugim vernikom: ozri se milostno na-me nevrednega in dodeli, da isti sveti Duh pride v srca onih, katerih čelo smo mazili s sveto krizmo in zaznamovali z znamenjem svetega križa, da milostno prebiva v njih in jih spreminja v tempelj svojega velečastva, ki z Očetom in istim svetim Duhom živiš in kraljuješ pravi Bog na vse veke! Amen. Glej, tako bo blagoslovljen vsakdo, ki se boji Gospoda.*

Med to molitvijo se spodobi, da vsi birmanci pokleknejo, da ponové krstno obljubo in trdno sklenejo s pomočjo milosti svetega Duha zvesto služiti Bogu, da dosežejo večno življenje. Na zadnje se škof obrne do birmancev ter vsem skupaj podeli sveti blagoslov, rekoč: *Blagoslovi vas Gospod iz Sijona, da vsak dan gledate darove Jeruzalemske in dosežete večno življenje. Amen.* Darovi Jeruzalemski, to so milosti svetega Duha, dražji nego zlato in dragi kamni, slajši, nego méd in satovje.

Da bi le tudi res mi vsak dan gledali te darove iz Jeruzalema, te čudovite milosti, ki nam jih preobilno deli sveti Duh v zakramentih Kristusove cerkve, da bi se tudi vredne skazovali tolikih milosti, kakor se je vrednega skazal sv. Genezija, katerega godu se med drugimi svetniki sv. cerkev danes spominja. Genezija je bil igralec v gledališčih za Dijoklecijana in se, kakor navadno te vrste ljudje, ni

menil za vero, marveč rad zaničeval krščansko vero in njene obrede. Po človeško soditi bi bili morali misliti: ta človek bo gotovo pogubljen. Ali Bog je hotel ravno na njem pokazati, kako mogočen je v svoji milosti in kako bogat je v svojem usmiljenji. Zgodilo se je pa to tako-le: Dijoklecijan se je ravno po srečno končani vojski s Peržani vrnil v Rim in je bil slovesno sprejet kot zmagovalec. Med drugimi kratkočasi in veselicami, ki so jih napravljali v njegovo čast, so bile gledališčne igre v prvi vrsti. Tudi Genezij igralec se je želel pri tej priliki skazati in prikupiti vladarju. Vedel je, kako cesar sovraži kristijane, zato je hotel njih obrede v igri smešiti pred ljudmi. Vede se na odru kakor bolnik in reče svojim tovarišem: „Prijetelji, silno se čutim obteženega, in rad bi, da bi mi bilo polajšano; čutim, da se mi bliža smrt in jaz bi rad umrl kot kristijan, da bi bil rešen težkega bremena svojih pregreh in da bi še gorak zletel v nebesa; saj za to ni treba družega, da me le kedo oblije z vodo in spregovori nekaj določenih besed.“ Gledalci, ki spoznajo, kako se Genezij norčuje iz krščanskih obredov, se silno krohotajo tem in enakim brezbožnim šaliam njegovim. Nato se prikažeta na odru dva druga igralca, eden oblečen kakor duhoven, drugi kot služabnik. Vsedeta se k njemu, rekoč: „Zakaj si naju poklical? V tem trenutku, ko hoče Genezij burke še nadalje vganjati, zadene ga žarek milosti božje in brez šale ves presunjen zavoljo svoje strašne hudobije, reče skesan in ponižen: „Poslal sem po vaju, da bi me krstila in da bi me po krstu milost božja prerodila za novo boljše življenje.“ Njegovi tovariši in gledalci se še vedno smejejo, ker mislijo, da se Genezij še vedno norčuje in svoje burke vganja. Igralci ga toraj po krščanski šegi krstijo, ga oblečejo v belo oblečilo in ga, kakor je bila navada, s krščanskimi mučenci tirajo pred cesarja, da ga zastran vere izprašuje in potem obsodi. Toda kdo bi popisal, kako so se čudili igralci, ko je začel Genezij brez šale ves spremenjen in prenovljen govoriti z veliko navdušenostjo: „Znano vam je, kako smrtno sem vedno sovražil vse, kar je bilo krščanskega; preiskoval sem skrivnosti in obrede kristijanov samo zato, da bi se danes vpricho vas ž njimi norčeval. Toda hoteč zaničevati Boga kristijanov, moral sem ga začeti častiti. Ko je namreč tekla voda na mojo glavo, tedaj sem videl nebo odprto in svetlo trumo angeljev nad svojo glavo. Brali so mi iz odprtih bukev vse moje grehe, ki sem jih storil od svoje mladosti pa do danes. Ko dokončajo, potopé bukve v krstno vodo in bili so vsi tisti oprani in beli kakor sneg. To me je prepričalo moje krivice, zato, zmagopolni cesar, in vi vsi, ki ste mi pomagali zasmehovati te skrivnosti, verujte mi, da je Bog kristijanov pravi Bog in da le v njem najdemo svojo pravo srečo.“ Tacega konca se ni nikdo nadejal; šaljivi smeh je izginil z obraza cesarjevega, silna jeza se ga loti, da se drzne nesramni igralec vpricho njega zaničevati bogove in poveljevat Boga kristijanov, zato ga precej izroči oblastniku Platinu, da po postavi ravna z odpadnikom. Toda Genezij zvesto sodeluje z milostjo božjo tudi v najhujšem trpljenji: „Ni ga družega Gospoda“, govori „kakor Jezus, katerega gledati je sreča največja. Njega molim, njemu služim,

njemu zvest ostanem v življenji in v smrti.“ Tako je klical, dokler mu ni rabelj odsekal glave.

Kristijani, skrbite tudi vi, da bote sodelovali z milostni sv. Duha, da bote posebno trdni ostali v spričevanji svete vere, v kateri vas je sv. Duh milostno potrdil. Ne omahujte med Bogom in svetom, saj tudi vam Jezus govori v današnjem evangeliji, da dvema gospodoma, Bogu in mamonu, ne morete služiti. Zato: *Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo navrženo.* (Mat. 6, 33.) Amen.

Andr. Kalan.

2. Kdo bodi naš gospodar: Bog ali satan?

Nikdo ne more dvema gospodoma služiti.

Mat. 6, 24.

Ljudje si pripovedujejo za kratek čas o cerkveniku, ki je v cerkvi za god sv. Mihaela po svojem okusu ozaljšal nadangeljev altar. Lepemu mladeniču — sv. Mihaelu splete venec iz rož pa tudi zmaju — Luciferju, s katerim se bojuje nadangelj, vrže v svoji modrosti rožo v žrelo, češ: „Kdo vé, kam pridem po smrti? Z obema se lahko srečam v večnosti in boljše je, pravijo, srečati prijatelja nego sovražnika.“ In tako sta vsak nekaj dobila: sv. Mihael lep venec, zmaj pod njim pa rožo. Toliko pravljica o tem cerkveniku. Ne vem, ali je bilo to res ali ne, ali je živel ta cerkvenik ali ni živel. To pa vem prav dobro, da je na svetu mnogo ljudi, ki so temu možu popolno podobni, ki se ne marajo zameriti ne Bogu, ne satanu, ki bi najraje služili obema. Le pogledjte ljudi, kako živé, in videli bote, koliko bi jih rado služilo obema. Ljudje molijo in kolnejo skoro ob enem, stariši svaré otroke, ne kleti, sami pa pogosto robanijo, da se bliska za njimi. Greh se jim zdi, ko bi v nedeljo v cerkvi ne bili; bojé se pa tudi, da bo greh, če se popoldné ne vpijanijo. Revežu vbogajme dati pa soseda stisniti za kako reč, to ni nič hudega. Pri spovedi obljube delati in še isti večer cesto meriti, po noči razsajati, to se lahko združi . . . Tako in enako živé ljudje. Ali ni toraj res, da jih je veliko, ki se bojé zamere pri Bogu, pa bi bili tudi s satanom radi dobri? Morebiti, kristijani, tudi mi tako ravnamo? — Kaj pa pravi Jezus na to, on, čegar beseda je resnica? *Nikdo ne more dvema gospodoma služiti.* Bogu in satanu ob enem ni mogoče streči, ker sta si nasprotna kakor noč in dan in tudi ukazujeta nasprotno. Obema

toraj ne moremo služiti; tedaj treba, da se odločimo ali za Boga ali za satana. Kdo bo toraj naš gospodar, Bog ali satan? O tem vprašanji sledi današnji govor, s katerim hočem edino Bogu služiti: božjo slavo oznanovati v naše izveličanje!

Odkar so uporni angelji odrekli Bogu pokorščino, odkar so v kazni vrženi iz nebes v pekel, od tedaj je vedni boj med nebom in peklom, vedna vojska med Bogom in satanom — za človeka. Bog neskončno srečni želi osrečiti tudi človeka, satan za vselej nesrečni hoče svojo nesrečo manjšati z nesrečo človekovo. — Bog za to skrbi, da človeka vest, narava, razodenje opominja na Boga, na največo srečo; zato je ob določenem času se tudi sam včlovečil v drugi osebi božji, da svetu osebno naznani, da je sreča človeška le pri Bogu doma; zato pošilja namestnike svoje po širnem svetu, da ljudi učé, zanje molijo, opravljajo spravno daritev in jim delijo milost v sv. zakramentih: vse zato, da bi ljudje služili Bogu, da bi bili srečni. — Pa tudi satan ne drži križem svojih rôk. Kakor nekdanj Evi v raji, tako se tudi še dandanes lepega in nedolžnega dela, ljudi zapeljuje in ko jih vlovi v svoje zanjke, se raduje njih pogubi. Satan pa pri tem delu ni sam, polno ima pomagačev; hudobni ljudje in naše hudo nagnenje mu gredo posebno na roke. Odtod vedni boj; Bog nas vedno vabi k sebi: *Pridite . . . moj jarem je sladak in moje breme je lahko*; satan nas kliče: „Za menoj! Vživajte svet, veselite se dobrot, radujte se življenja, saj ste le enkrat na svetu! . . .“ Za katerim se mi obrnemo? Po pameti: za tistim, ki nam več dá!

Poglejmo najprej, kaj nam satan obeta in kaj nam dá in: kaj nam Bog obeta in dá, in potem se nam ne bo pretežko odločiti, kam se nam je obrniti, komu služiti v prihodnje.

1. Satan nam veliko obeta, pa nam boro malo dá.

Hudobni duh vé, da vsakdo hrepeni po sreči; zato on obeta največjo srečo vsakemu, ki hoče njemu služiti. — „Ako želiš denarja,“ pravi satan, „jaz ga imam polne vreče. Delaj, kakor te jaz učim, in nikoli ti ne bo manjkalo denarja. Kadar ti poidejo novi, vzemi jih, kjer jih dobiš, saj ima vsakdo na svetu pravico do vsega; laži, obrekuj, slepari pri kupčiji, odiraj, prisegaj po krivem, vse to smeš, samo pazi, da te gospôska ne prime, in ljudje bodo kazali s prstom za teboj: Ta ima denar! . . .“ Koliko je lakomnikov, ki pridno slušajo take nauke satanove!

Ti bi bil rad vesel, bi rad vžival svet, bi rad jedel in dobro pil, zakaj pa tudi ne? Toraj le za menoj, pri meni, govori zapeljivec

se vse dobi. Po kaj bi hodil v cerkev, tam ti nobeden nič ne dá, čemu bi bil pokoren, od tega še nikdo ni bil bogat . . . Koliko jih je razuzdanih veseljakov, ki v žrtji in pijači, v ponočevanji in nečistosti tekajo za satanom in v vživanji iščejo svoje sreče . . .

V časti bi rad živel, govori satan dalje; ozri se po svetu, koga ljudje slavé, ali one, ki skriti molijo po cerkvah, iščejo pomoči po sirotiščih, trpé po bolnicah, ali ne onih, ki imajo prvo besedo po plesiščih, gostilnicah, veselicah? . . .

Tako srečo satan obeta ljudem, in mnogo jih je, ki verjamejo slepilnim obljubam in hité za njimi. Kaj pa ali mar tudi izpolni obljube, ali je mož-beseda satan, katerega sv. pismo zove očeta laži? Vprašaj, kristijan, v imenu sto in sto družih izgubljenega sina, ki je poslušal te obljube; vprašaj ga, ko razoglav in bosopet medli od lakote na paši in žalosten spoznava, kako satan plačuje. Ob vse je prišel v njegovi službi: ob imetje, zdravje, mir vesti, ob čast in poštenje, milo zdihuje in joka — ves raztrgan in razdejan na duši in telesu . . . Glej tak, mož-beseda je satan!

Morda pa kedo poreče: Jaz pa poznam hudobne ljudi, ki se jim vedno dobro godi, toraj satan pri nekaterih vendar le drži besedo. Tudi jaz poznam takih, ki so hudobni, pa jim je dobro, ki nikdar ne prosijo: „daj nam vsakdanji kruh“, pa ga imajo obilno. Toda vprašam vas, kristijani, koliko časa pa bo tako? Do kedaj bo takim sreča mila? Deset, dvajset, trideset, recimo sto let — preveč, ker satan ni časom gospodar; toraj le nekaj trenutkov dobro, potem pa celo večnost hudo! To je plačilo satanovo. Satan dela s svojimi kakor gosposka z v smrt obsojenim: vsega mu dá, česar poželi sree zadnje dni pred smrtjo, pa vislice se že pripravljajo, nož se brusi, da strepeta hudobnež! Satan je toraj naš največji sovražnik, ki nam sicer mnogo obeta, a nič ne dá, zato mu zanaprej odpovejmo službo! Storimo, kakor je storil z zapeljivcem naš Gospod: *Poberi se satan, ker pisano je: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu službi.* (Mat. 4, 10.)

2. Bog pa nam veliko obeta, a dá nam še več.

Bog, večna Resnica, nas ne slepi kakor satan; on nam jasno pové, kako si pridobiti stalne sreče. On nam ne obeta na zemlji nebes, ker zemlja je solzna dolina, prokleta vsled greha; zato nam Bog ukazuje, da moramo na svetu delati in trpeti, ako hočemo v nebesih se veseliti in vživati; on ne obeta zlatih gradov tistim, ki hočejo za njim, on nikogar ne lovi s slepečimi vabili. *Kdor hoče biti moj učencec, pravi, naj zadene vsak dan svoj križ in naj hodi za*

menoj! „Gospod, kaj naj storim, da dobim večno življenje?“ *Spolnuij zapovedi*, delaj, trpi, vojskuj se! odgovarja Jezus. Tako Bog slednjemu naznanja dolžnosti, ki so težavne in katerih nikdo spolnovati ne more brez njegove pomoči. Toda v Bogu zamoremo vse; zato spozna, kdor ljubi Boga, da je Gospodov jarem sladak in lahko njegovo breme. Mir, ki ga vživa pobožen kristijan, je več vreden, nego vsi zakladi sveta. Obče je znano, da Bog mnoge svoje služabnike plačuje že na tem svetu z zdravjem, imetjem, častjo, sploh: srečo; a Bog tudi v nesreči ne zapusti človeka, ko ga poskuša, pošlje mu bolezen a ž njo tudi potrpežljivost, da voljno nosi; obišče ga z izgubo v premoženji: s točo, močo, ognjem itd., a nakloni mu tudi vdanost v voljo božjo . . . Kako zaupno se je tolažil Job — trpin ob strašnih nesrečah, ki so ga zadele vse en dan. Bog človeka ne reši smrti, a tolaži umirajočega, ko ga zapusti satan, ko se zastonj po pomoči ozira drugod. Kaj pa še le v nebesih pripravi Bog tistim, ki njega ljubijo? Nebesa, sladka beseda, kraj, kjer ni solzâ, ni trpljenja, ni sovraštva, ni jeze, ni pobojev, kjer je Bog in ž njim mir in sreča in vse to — na veke! Zares: *Nobeno oko ni videlo . . .*

Tako Bog ljudem veliko obeta, a jim dá še veliko več, ako njemu služijo. Kristijan, sedaj veš, kako satan plačuje, kako Bog tukaj in v večnosti. Satan veliko obeta, dá pa malo in še to le za trenotek — potem pa večno pogubljenje. Bog pa nas sicer večkrat poskuša s trpljenjem na svetu, na kraju poskušnje; pa nas tolaži v življenji in v smrti, in nam po smrti dodeli večna nebesa. Komu boš toraj služil? Ali se je pretežko odločiti, na katero stran? *Koliko časa bote še omahovali na dve strani, hiša Izraelova?* (Mat. 1, 6.) Zdaj ko ste spoznali, kako da plačuje Bog, kako pa satan, vam pač ne bo težko skleniti in spolnovati sklepa: Gospoda svojega Boga bom molil in njemu edinemu služil!

Kristijani! Znan vam je morebiti čudež, ki se je zgodil ob priiliki, ko je Heraklij car po zmagi nad Peržani hotel križ Kristusov nesti na goro Kalvarijo. V kraljevi obleki, ki se je blestela od zlata in dragih kamnov, v vsem kraljevem blesku hoče križ nesti na goro. Križ zadene, a glej čudo — nobene stopinje ne more stopiti naprej, kakor pribit stoji vedno na enem mestu. Kaj je temu vzrok? se po-prašuje on in ž njim čudeča se množica. Pokličejo Caharijo, škofa Jeruzalemskega, ki jim pravi: Ali v takem sijaju hočeš ti nositi križ na goro, kateręga je nosil Jezus v največem ponižanji kakor razbojnik, ali tako nečimern hočeš posnemati trpečega Jezusa? — Car vrže od sebe krasno obleko, se zavije v revno spokorno haljo, zadene križ in stopa lahko ž njim do vrha gore. Glejte, kristijani, Bogu in

satanu je hotel car služiti pri tej priliki, a Bog mu je očitno s čudežem pokazal, da to ne gré, zato je vrgel od sebe nečimerno obleko in posnemajoč ponižnega Jezusa zadel njegov križ in ga z veseljem nosil na Kalvarijo. Odpovejmo se tudi mi satanu in kličimo: Gospoda svojega Boga bom molil in njemu samemu služil! Amen.

Andr. Kalan.

Pogled na slovstvo.

1. „Rimski Katoličani“. Prvi tečaj, 1. zvezek. Vreduje dr. Ant. Mahnič, prof. bogoslovja. Hilarijanska tiskarna 1888. Izhaja vsake tri mesece po enkrat.

Prav tehtnega lista smo se nadjali od učenega g. dr. Mahniča, in nismo se varali v svoji nadi; da, še več smo dobili že precej v prvem listu, nego smo pričakovali. Obravnavajo se najvažni predmeti, ki ravno sedaj najbolj zanimajo inteligenco našo v verskem, modroslovnem in slovstvenem oziru v daljših razpravah.

Vsebina prvega zvezka je naslednja: 1. Rimski katolik (kot vvod). 2. Več luči, o idealizmu (str. 4—25). 3. Katoliški liberalizem (str. 26—34). 4. Pisma o vzgoji (str. 35—45). 5. Črtice o ruski cerkvi, pišeju A. Červ (str. 45—56). 6. Kaj uči o narodnosti zdrava pamet in sveto pismo? (str. 56—62). 7. O bistvu cerkve, pisatelju knjižice »Zur Steuer der Wahrheit« in pa »Slovskemu Svetu« — v obrambo resnice (str. 62—71). 8. Listek: Iz dnevnika Štefana Hodulje. V pustu spisal za post Tone od Kala (str. 71—78). 9. Slovstvo. Poezije II. S. Gregorčič. V Ljubljani 1888. (str. 78—89). 10. Cuore. Libro per i ragazzi. Edmondo de Amicis. (str. 90—92). Ogled po katoliškem in slovanskem svetu. I. Nekaj o novejšem českem slovstvu. II. Ruski vpliv na evropski zapad in katoličanstvo. III. Katoliški svet in Italija o Leona XIII. jubileji. IV. Turgenjev o pravoslavlju (str. 92—96).

V vvodu s krepkimi in vnetljivimi besedami povdarja svoje odločno katoliško stališče; ta možka beseda in pa ravno kar našeta tvarina, ki smo jo z velikim zanimanjem prebrali, nam je porok, da se nam bode v tem listu podajalo kakor potrebno, tako izvrstno berilo. Da naj bi se vsak slovenski duhovnik naročil na list, se itak ume; a da ga tudi omikanim lajikom priporoča in izročja, to je, za kar še posebej prosimo. Naročnina za cel letnik je 2 gl.

2. „Domoljub“. Slovskemu ljudstvu v poduk in zabavo. (Priloga »Slovincu«.) Izhaja vsak prvi in tretji četrtek. Zelo smo se razveselili tega lista, ker precej prva številka nas je prepričala, da bo v lahko razumljivi besedi in v pristno slovanskem, t. j. v katoliškem duhu vnel in učil naše ljudstvo v vsem, kar mu je hasno v časno in večno srečo po glasilu: »Vse za vero, dom, cesarja!« Kar je »Rimski Katolik« olitancem, to bodi »Domoljub« priprostemu narodu. In kdor hoče v resnici kaj dobrega storiti, kar ni le memoidoče koristi, marveč kar bo imelo še za pozne rodove najblagodejše nasledke, naj naše dobro ljudstvo opozarja na ta vrli list, ki je tako po ceni, da si ga celó rokodelce in težak lahko naroči; samo 80 kr., stane na leto! Ime vrednikovo jamči, da bode »Domoljub« ljudi res le prav učil in pošteno zabaval.

3. Na uspomenu petdesetletnice misničtva našega učenoga, mudroga i svetoga Lava XIII. evandjeoska razmatranja za sve nedelje. Izdao Ivan Barbalič, kapelan. Tiskarna L. Bontempo u Poli. 1888. 8° 183 str. Ciena 80 novč., sa pošto 85 novč.

To je zbornik kratkih homilij; pisatelj si je iz dotičnega evangelija odbral dve ali tri resnice, ki so za praktično življenje bolj važne ter jih prostemu ljudstvu umevno razlaga. Sem tertje tudi bolj občutno in milo na srce govori n. p. božični praznik. Duhovniki, ki ljubijo kratke govore, naj si naročijo to homiletično delce, saj hrvaški jezik ni tako zelo različen od našega; a tudi oni, ki izdelujejo daljše govore, našli bodo marsikatero dobro zrnice.